ATEITIS

JUBILĖJINIAI
METAI
1960 NR. 3
KOVAS

ATEITIS eina nuo 1911

KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS

1960 METAI Nr. 3

KOVAS - MARCH

Redaktorius — Paulius Jurkus

REDAKCIJOS KOLEKTYVAS—Danutė Aleksandravičiūtė - Bobelienė, Gintarė Banaitytė - Ivaškienė, Teresė Ivaškaitė.

Visą spausdinamą medžiagą redakcija taiso savo nuožiūra. Nepanaudoti straipsniai grąžinami autoriui prašant.

Administratorius — Kun. V. Dabušis

Redakcijos ir administracijos adresas:

ATEITIS, 916 Willoughby Avenue, Brooklyn 21, N. Y., U. S. A.
Tel.: GLenmore 2-2923

Prenumerata metams $5.00 pagal JAV dol. kursą.

Garbės prenumerata metams $10.00

Atskiro numerio kaina 50¢

LITHUANIAN CATHOLIC YOUTH MAGAZINE

Published monthly, except July and August, by the Lithuanian Catholic Youth Association.

"A T E I T I S"

916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Subscription $5.00 per year

Single copy 50¢

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

TURINYS

Dr. S. A. Bačkis
Turime atlikti, ko iš mūsų laukia tėvynė 57

Dr. Eliziejus Draugelis
Ateitininkų sąjūdis 59

Oskaras V. Milašius
Nemiga (vertė R. Durickaitė) 63

J. Kidykas, S.J.
Ar dar tie patys? 64

A. P. Bagdonas
Praeitis, Mėnulis (eil.) 66

Alfa Sušinskas
Patrauklioji puošmena 68

Jubilėjinio ateitininkų kongreso žinios 70

Vytenis
Per prizmę—Ateitininkiškojo gyvenimo aktualijos 71

Sportas
K. Čerkeliūnas — Olimpiniai žiemos žaidimai 72

D. K.
Stipri Los Angeles ateitininkų šventė 73

Studentų Ateitininkų Sąjungoje 75

Moksleivių Ateitininkų Sąjungoje 77

Šachmatai ..... Viršelių III psl.

Viršelyje—Sadutė, šoka Brooklyno lietuvių tautinių šokių grupė
Nuotr. V. Maželio

Dr. S. Bačkis

TURIME ATLIKTI, KO IŠ MŪSŲ REIKALAUJA TĖVYNĖ

Stasys Šalkauskis, formulavęs ateitininkų ideologiją, nuolat pabrėždavo, kad ji turinti būti taikoma "gyvenamajam momentui ir jo reikalams".

Prisiminkime ketvirtąjį ateitininkų kongrešą Telšiuose 1935 metais. Tame kongrese buvo priimta deklaratyvinė rezoliucija. Joje buvo kalbama apie Ateitininkų Federacijos pobūdį, aktualiuosius jos uždavinius ir gyvenamąjį momentą. Tai buvo lygiai prieš 25 metus.

Šiemet, kai ateitininkai rinksis Chicagon švęsti 50 metų jubilėjaus, vėl panašūs klausimai bus svarstomi, tik kitom sąlygom. Bus paliečiama modernioji civilizacija, katalikiškoji akcija ir lietuvių tautos problemos. Neabejotina, kad Ateitininkų Federacija priims naują deklaratyvinę rezoliuciją, pritaikytą gyvenamajam momentui bei jo reikalavimams.

Gal būt, maža ateitininkų beturi teksta anos 1935 metų rezoliucijos. Tad, tebūnie ji ištisai pacituota.

"Atsižvelgdamas į susidariusią šiuo metu sunkią tarptautinę padėtį, kuri gresia Lietuvai labai rimtais pavojais, ketvirtasis Ateitininkų Kongresas laiko reikalinga deklaruoti šį Ateitininkų Federacijos nusistatymą gyvenamojo momento atžvilgiu:

1. 17-kos metų Lietuvos nepriklausomybės ir savo 25 metų gyvavimu ir savo religiniais, kultūriniais ir visuomeniniais — tautiniais nuopelnais Lietuvių Tautos vykstančiame atgimime ir savo kovomis už Lietuvos Nepriklausomumą ateitininkai turi organiškąją istoriškai neišbraukiamą vietą Lietuvių Tautoje ir Lietuvos Valstybėje, ir todėl, susidarius nepaprastiems pavojams gyvastingiems Lietuvių Tautos ir Lietuvos Valstybės pagrindams, jie turi teisę ir sykiu pareigą, nežiūrint savo nepolitiškumo, stoti visomis savo pajėgomis į kovą už Lietuvių Tautos ir Lietuvos Valstybės gyvavimą, panašiai, kaip degant namams, kiekvienas jų gyventojas turi teisę ir pareigą, pagal savo pajėgas ir sugebėjimą, stoti į namų ir žmonių gelbėjimo darbą. Ateitininkų Federacija pasižada teikti *Lietuvos vadovybei visas savo pajėgas kovoje už švenčiausias Lietuvių Tautos ir Lietuvos Valstybės teises* (mano pabraukta).

2. Šitos kovos akivaizdoje Ateitininkų Federacija konstatuoja *būtiną reikalą realizuoti Lietuvių Tautos ir Lietuvos Valstybės gyvenime visas sąlygas, reikalingas vidaus kovoms pašalinti ir tikrai Lietuvių Tautos vienybei sudaryti..*(mano pabraukta)

3. Ateitininkų Federacija yra pasiryžusi bendradarbiauti su kitomis organizacijomis, kurios turi uždaviniu ruošti *naujas kartas Lietuvių Tautos ir Lietuvos Valstybės tikslams ir be kita ko, pakelti iki augščiausio laipsnio Lietuvių Tautos atsparumą, drausmingumą, aktyvumą ir kūrybiškumą" (mano pabraukta).*

Įsigilinę į šią rezoliuciją, galime konstatuoti nuostabų dalyką: ši rezoliucija *Ateitininkų Federacijai yra aktuali ir šiandieną, nors gyvename kitom sąlygom ir aplinkybėm...*

Ateitininkų Federacijos gyvavimo ir veiklos uždaviniai lieka tie patys: kova už lietuvybę, kova už Lietuvos Valstybės nepriklausomybę ir laisvę, kova už religijos ir Katalikų Bažnyčios teises ir veikimo laisvę Lietuvoje. Kitaip sakant, amžina ir nuolatinė kova už tuos

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

DR. STASYS ANTANAS BAČKIS, Ateitininkų Federacijos garbės teismo pirmininkas, gimė 1906 vasario 10, Joniškėlio val., Pantakonių kaime; 1925 baigė Panevėžio gimnaziją, 1928 Paryžiuje baigė teisių fakultetą, 1930 Tarptautinių Mokslų Institutą, 1933 Paryžiuje gavo teisių daktaratą.

Nuo 1930 lapkričio 1 tarnavo Lietuvos užsienio ministerijoje, 1930-38 liepos 1 buvo politikos departamento sekretorius, nuo 1938 Lietuvos pasiuntinybės Paryžiuje pirmas sekretorius, vėliau patarėjas, nuo 1943 ėjo Lietuvos atstovo pareigas Prancūzijoje, nuo šių metų pavasario perkeliamas į Washingtoną kaip Lietuvos pasiuntinybės patarėjas. Kaip diplomatas jis dalyvavo visoje eilėje tarptautinių konferencijų, atstovaudamas Lietuvą. Po karo lietuvių vardu dalyvavo gausiuose visuomeninio pobūdžio tarptautiniuose sąjūdžiuose. Kur nebuvo įmanoma reikštis politinėje plotmėje, ten jis rodė iniciatyvos išnešti Lietuvos vardą kultūriniais laimėjimais, pvz., pernai sekmingai suorganizavo O. Milašiaus minėjimą. Reiškėsi ir savo raštais informuodamas apie Lietuvą prancūziškai kalbantį pasaulį: parašė ir atskiru leidiniu išleido La Tagedie des Etats Baltes 1952, redagavo ir leido nuo 1945 iki 1950 Questions Lithuaniennes, redagavo Bulletin Lithuanien.

Ateitininkas yra nuo 1923, buvo Studentų Ateitininkų Sąjungos pirmininku 1931-32, nuo 1952 yra Ateitininkų Federacijos garbės teismo narys, 1957—pirmininkas.

---

kilniuosius idealus, kuriems ginti ir įgyvendinti Ateitininkų Federacija įsikūrė.

Ateitininkams gražių idėjų, sumanumų, ir projektų netrūksta, kaip jų netrūksta ir visiems kitiems. Bet kas, pirmoje eilėje Ateitininkų Federacijos nariams yra svarbu, tai darbai, *kova už savo idealus ir gražūs, kilnūs pavyzdžiai.* Niekas tiek Ateitininkų Federacijai nepadės, nepasitarnaus, kaip gražūs, kilnūs pavyzdžiai įvairiose srityse, įvairiuose darbuose. *Ateitininkai turi būti didvyriais kiekvieną dieną, sąžiningai atlikdami savo pareigas, skirtus mums uždavinius.*

Žengdami į antrąją Ateitininkų Federacijos šimtmečio gyvavimo pusę, taip pat prisiminkime, kad esame *Ateities žmonės.* Mokydamies iš praeities, pasistenkime ko mažiausiai klaidų padaryti, bet, svarbiausiai, galvokime apie *Ateitį, apie tai, ką turime atlikti, ko iš mūsų laukia Tėvynė Lietuva ir mūsų pavergtieji broliai ir seserys, ko laukia iš mūsų bažnyčia Lietuvoje. Visur jauskimės išrinktąja tauta, kuri suvokia prasmę savo paskirties ir kilniųjų idealų bei reikalą kovoti už juos.*

DR. S.A. BAČKIS,

Ateitininkų Federacijos garbės Teismo Pirmininkas

DR. ELIZIEJUS DRAUGELIS

Nuo ateitininkų—lietuvių moksleivių katalikų—sąjūdžio pradžios suėjo 50 metų. Keliolikos jaunuolių pradėtas sąjūdis išaugo į didžiulę šakotą organizaciją, pasuko lietuvišką šviesuomenę kita linkme, užkirto kelią nukatalikėjimui, gi ateistams išmušė iš rankų nemaža ginklų, kuriuos jie įgavo rusų mokyklose, gerokai užkrėstose socializmo, nihilizmo arba net anarchizmo. Taigi, ateitininkų sąjūdis be galo svarbus, reikšmingas ir mūsų tėvynei buvo ir yra išganingas. Kaip jis prasidėjo ir vystėsi, aš ir noriu trumpai nušviesti.

Ateitininkų Sąjūdžio pirmūnai

Pranas Dovydaitis ir aš buvome to sąjūdžio pirmūnai. Tačiau tarp mano ir Prano Dovydaičio vaidmens yra didelis skirtumas.

Pranas Dovydaitis buvo besireiškiąs būsimas mokslininkas, užsidaręs savyje ir savo didelės bibliotekos sienose, nemėgo ir nenorėjo tiesioginiai santykiauti su draugais moksleiviais: eiti į jų tarpą, organizuoti kuopeles, skyrius, šaukti suvažiavimus, juose kalbėti einamais klausimais, sakyti ugningas kalbas ir t.t. To jis nedarė, nes netiko tokiam darbui. Jo darbas buvo svarbesnis; pavyzdžiui, sunkios artilerijos paruošimas būsimai pėstininkų, kavalerijos ar tankečių atakai.

Aš ir mano mokinys a.a. Vytautas Endziulaitis, sesuo Magdalena, P. Radzevičia, P. Grajauskas, Janulis, K. Bizauskas ir vėliau ištisa eilė užsidegėlių jaunuolių idealistų atliko kitą darbą. Mes, lyg kregždės, skraidėm po Lietuvą, kūrėm ateitininkų kuopeles, organizavom rajonus, instruktavom ir t.t.

Negalima nepaminėti ir mūsų nuoširdaus globėjo—Kauno katedros kanauninko P. Dogelio, kurio nedidelis butelis mums buvo svarbiausiu centru. Ten neįžvelgė budri maskolių žandarų akis. Ten buvom pavalgydinami, o reikalui ištikus, ir apnakvinami. Be to mūsų globėjo, vargu mums taip sklandžiai būtų vykę plėsti organizacijos tinklą visame krašte.

Mūsų susirinkimai nekartą įvykdavo ir mums prijaučiančio Saliamono Banaičio šeimoje, kurios dukrelė ir sūnūs buvo aktyvūs ateitininkai. Retkarčiais arbatėlės užkviesdavo kun. Pr. Penkauskas arba kun. M. Vaitkus. Tačiau didesniu būriu pas juos negalėjom rinktis.

ATEITININKŲ SĄJŪDIS

Pranas Dovydaitis

Apie ateitininkų sąjūdžio pirmūną ir pirmąjį "tėvą", arba teisingiau—vadą Praną Dovydaitį—aš noriu daugiau suteikti žinių, nes jis jau mirė ištrėmime Sibire; jo žudikai daugiau jam pakenkti negali.

Jis gimė ir augo ūkininkų šeimoje, Runikių kaime, Višakio Rūdos parapijoje, atseit, buvo girininkas. Tankių girių užkampis, tolokai nuo didesnių kelių (artimesnė buvo Kazlų Rūdos geležinkelio stotis), nesukliudė Pranui pamėgti knygą, ir jis jas skaitė, skaitė atsidėjęs, net baigęs pradžios mokyklą ir ganydamas miške karves. Girininkų gyvenimas nebuvo lengvas, ypač to kampelio, nes žemė buvo prasta, prie smėlio. Dėl to žmonės kartais sakydavo, lyg kokiai pašaipai: kai sakuotnugariai pristinga duonos, tai turi sulos. Sula, žinoma, varvėdavo pavasarį, kai tikrai trūkdavo duonos.

Pranas ilgą laiką ganė, dirbo žemės ūkio darbus, bet knygos neišleido iš rankų. Praradęs laiką stoti į Marijampolės vyrų gimnaziją, pats pasiruošė ir išlaikė eksternu 8 klasių kurso egzaminus. Išlaikė ne bet kaip, o labai gerai. Rusai mokytojai kraipė galvas: iš kur tas pusbernis? Marijampolės gimnazija tik tam ir buvo kurta, kad rusintų lietuvius ir per egzaminus juos "piautų", nepraleisdami tolimesnėm studijom. Mano laikais, 1900 metais, į pirmą klasę įstojo 35 lietuviai, bet gimnaziją baigė tik 9.

Maskvoje

Pranas Dovydaitis jau Maskvos teisių fakulteto studentas. Studijuoja teisę, bet lygiagrečiai ir filosofiją. Prieš išvykdamas į Maskvą, vedė savo kaimyno dukrelę Marcelę, mažai mokytą, bet šviesią, geros širdies ir protingą mergaitę, kuri savo vyrą, paskendusį studijose ir atitrūkusį nuo kasdieninio gyvenimo, globojo, rengė ir maitino, kaip išmanė. Iš kur lėšų pragyvenimui turėjo, nežinau, bet kad jų turėjo labai mažai, tad leiskite man priminti vieną mažmožį, labai būdingą.

Baigęs tą pačią Marijampolės vyrų gimnaziją, stojau į Maskvos universiteto gamtos fakultetą, nes dėl vietos stokos į medicinos fakultetą nepakliuvau. Šiek tiek paremiamas brolio kun. Lado ir gavęs barono Kruegerio stipendiją (15 rublių į mėnesį), jaučiausi stipriai ir įsitaisiau net studentišką mundierą—žalios gelumbės, auksuotais sagučiais, stačia žydria apykakle (tiesa, jau gerokai padėvėtą). Gyvenau valdiškam studentų bendrabutyje, gražiame dideliame sode, miesto centre.

Draugas Pranas gyveno su žmona miesto pakraštyje, išsinuomavęs kambarį kone pastogėje. Kartą nuvykau pas jį į svečius. Radau bestudijuojantį. Žmona triūsė "virtuvėje", atseit, viename kambario kamputyje, kur buvo kaž koks židinys. Kitame kampe buvo lova; ten buvo "miegamasis".

Pranas Dovydaitis, ateitininkų pirmūnas, pasirašęs Lietuvos nepriklausomybės aktą 1918 vasario 16.

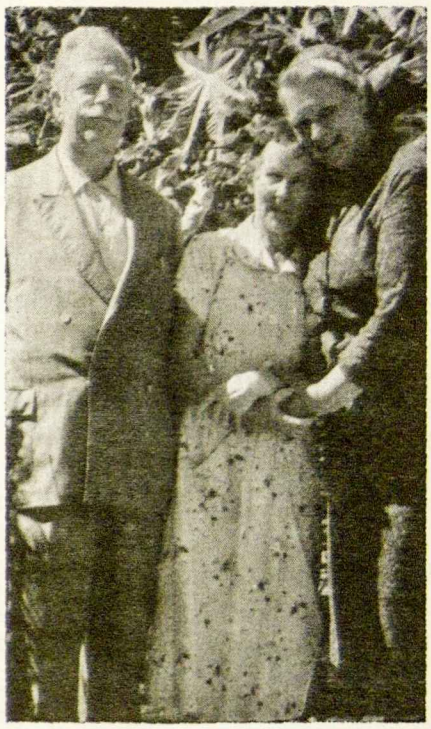

ELIZIEJUS DRAUGELIS, ateitininkų pirmūnas, visą laiką aktyviai dalyvavo ateitininkų veikloje. Kairėje—Marijampolės vyrų gimnazijos mokinys, 1906 m., kada veikė su moksleiviais katalikais. Viduryje—Maskvos universiteto medicinos fakulteto studentas 1910-13 m., Liet. katalikų studentų ateitininkų draugijos "Rūtos" pirmininkas. Dešinėje—Brazilijoje su žmona Julija ir jauniausia seserim Petronėle, sulaukęs 70 metų.

Dr. Eliziejus Draugelis gimė 1888 m. balandžio 11, Bardauskų kaime, Gižų valsčiuje, Vilkaviškio apskrityje. Pradžios mokslą išėjo Bardauskų kaime, kur jo tėvas mokytojavo. Marijampolės gimnaziją baigė 1909, o Maskvos universiteto medicinos fakultetą—1914.

Studentaudamas jis 1910 suorganizavo lietuvių katalikų studentų Rūtos draugiją ir buvo pirmuoju jos pirmininku. Jos nariai (Pr. Dovydaitis, K. Bizauskas, V. Endziulaitis, P. Grajauskas, Z. Starkus) davė pradžią ateitininkų sąjūdžiui.

1914 mobilizuotas į rusų kariuomenę, kur buvo išrinktas vyriausios lietuvių tarybos Rusijoje nariu. 1918 grįžo į Lietuvą, buvo išrinktas Marijampolės miesto tarybos nariu ir pirmuoju burmistru. Nuo 1918 liepos 23 buvo kooptuotas Lietuvos valstybės nariu. 1919 spalio 9 iki 1920 birželio 19 buvo vidaus reikalų ministeris E. Galvanausko kabinete. Nuo 1920 iki 1926 steigiamojo, I ir II seimo narys; II seimo sekretorius, seimuose pirmininkavo krašto apsaugos savivaldybių administracijos, darbo socialinės apsaugos ir kitoms komisijoms. 1927 buvo sveikatos departamento direktorium, 1928 III Kauno ligoninės vyresniuoju ordinatoriumi. Nuo 1932 ligi bolševikų atėjimo buvo S. Kalvarijos psichiatrinės ligoninės direktoriumi. Pasitraukęs į Vakarus, buvo Hannoverio rajone keliolikos stovyklų gydytoju, 1947 išvyko į Braziliją, kur dirba S. Paulo universiteto medicinos fakulteto asistentu.

Nuo pat studijų dienų E. Draugelis uoliai reiškiasi lietuviškoje spaudoje, bendradarbiaudamas įvairiuose laikraščiuose, 1920-21 redagavo dienraštį Laisvę, vėliau kurį laiką redagavo savaitraščius Ūkininką ir Darbininką.

Pakviečiau Praną ateiti į lietuvių katalikų studentų Rūtos draugijos posėdį. Užbaigę posėdį, manėm nusifotografuoti. Pranas šyptelėjo, nežadėjo ateiti, nes batai esą "košės prašė". Tiesa, jie buvo ne tik kiauri, bet ir puspadžiai atšokę. Kol kurpius sutaisys kitus, tuos suraišiojo šniūriukais ir taip vaikščiojo. Žinoma, tik namie. Aš akis pastačiau, bet prie jo "keistumų" jau buvau pripratęs. Jis visai abejingai žiūrėjo į tą "gyvenimo mažmožį". Jam tik studijos terūpėjo.

Pranas laimi konkursą

Jis man parodė veikalą, kurį tik ką buvo parašęs konkurso tema ir laimėjo iš filosofijos fakulteto sidabro medalį. Kas nuostabiau buvo, kad konkursą laimėjo "juristas", atseit, teisių mokslų fakulteto studentas, o ne to fakulteto, kuris konkursą skelbė. Aš paėmiau knygutę ir perskaičiau rusiškai antraštę: "Kritika morali Gijo" (Guyau moralės kritika).

Su nuostaba ir pagarba pažiūrėjau į tą apdriskusį girininką-mokslininką. Prisipažinsiu, iš viso nemėgau filosofijos, kaip nenusistovėjusio, migloto ir pagalios "nepraktiško" mokslo. Kas kita medicina, gamtos mokslai.

Ilgai nesulaukdamas iš kurpiaus batų, Pranas taip ir nedalyvavo nei tame posėdyje nei bendroje nuotraukoje.

Kristaus problema

Antras stambus veikalas, kurį draugas Pranas parašė, buvo "Kristaus problema". Tai santrauka iš įvairiom kalbom užsienyje parašytų

veikalų, kurie teigē Kristaus dievystę ir jo gyvenimą žemēje. Užsienyje—tiek Vokietijoje, Italijoje arba net Prancūzijoje—tokie veikalai nebuvo nei naujiena nei staigmena. Kas kita čia, Rusijoje ir Lietuvoje, kur plačiai buvo įsigyvenus pažiūra, kad tikēti Dievą, Kristų tegali tik tamsūs, prasti nemokyti žmonės, o kunigai, esą, privalo tą tiesą skelbti, nes jiems taip Romos įsakyta... Ir štai, kaip perkūnas iš giedro dangaus, trenkē draugo Prano veikalas ir sumaišē ateistų kortas.

Pasirodo "Ateitis"

Į Praną atkreipē dēmesį ir mūsų mokslininkai, kaip A. Dambrauskas - Adomas Jakštas, mūsų vyskupai ir kiti. Pranas susibičiuliavo su Jakštu, kuris redagavo "Draugiją", rimtą mokslo žurnalą, turējo didelę biblioteką, kuria mielai leido naudotis ir jaunam mokslininkui. Tai mums, "Rūtos" draugijos nariams, labai palengvino prisiglausti prie "Draugijos" mūsų žurnalui "Ateičiai", kuri ir pradējo eiti 1911 metais kaip priedas. (Pirmas numeris išējo 1911 vasario mēn. *Red.*). Taip nereikējo mum rūpintis nei rusų valdžios sutikimu, nei pagalios lēšomis, kurių mes, aišku, pradžioje neturējome, kol mūsų Ateitis paplito besimokančio jaunimo tarpe.

"Aušrinē" pasišiaušia

Be mūsų draugijos "Rūtos", Maskvoje jau seniai buvo susiorganizavę lietuviai studentai į sąjungą, kuri buvo socialistų ateistų rankose ir įtakoje. Jie leido žurnalą "Aušrinę". Iš pradžių redagavo St. Šilingas, vēliau R. Bytautas. Iš karto ir mūsų Pranas mēgino siųsti savo straipsnius į Aušrinę, kur redakcija juos gerokai apkarpydavo arba apkaustydavo savo pastabomis. Vieną kartą visai neįdējo, kaip per daug dievoto, katalikiško straipsnio. Tai jau buvo perdaug. Buvo mesta mums "kovos pirštinē", atvirai, akiplēšiškai. Tada ir buvo nutarta leisti savo organą, kad grumtųsi su ateistų ir socialistų pažiūrom.

Kodēl toks vardas?

Kaip minējau, šitas klausimas lengvai išsisprendē—A. Jakštas - Dambrauskas mūsų organą priglaudē prie "Draugijos". Jis taip sumaniai techniškai buvo prie "Draugijos pridētas, kad nesuardant nei "Draugijos" nei mūsų "Ateities", buvo galima lengvai išimti, pakeisti nauju apdaru ir paskleisti ne tik Lietuvos moksleivių tarpe, bet ir po Rusijos universitetus. "Ateitis" siekē ir Europos universitetus, kur vienur kitur jau buvo susiorganizavę lietuviai katalikai studentai (Freibourge).

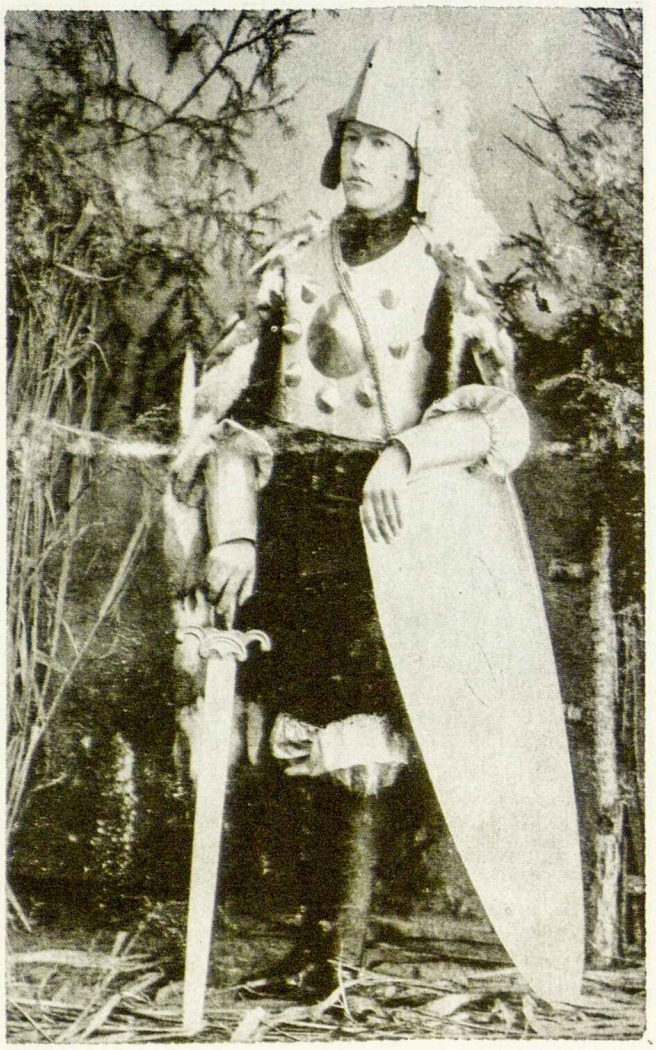

Prieš pirmą pasaulinį karą visoje Lietuvoje su dideliu entuziazmu buvo rengiami vaidinimai; rengdavo daugiausia moksleiviai ir studentai. Čia matome Elziejų Draugelį, VII klasės gmnazistą, vaidinantį Sigito rolę "Genovaitės" dramoje 1908 m. Marijampolēje.

Kodēl mūsų organui buvo parinktas "Ateities" vardas, dabar jau neatsimenu. Gal turējo įtakos K. Bizausko Kaune "leidžiamas", ranka rašytas laikraštukas "Ateitis", o gal greičiau vakarų Europos katalikų moksleivių studentų žurnalai, kurie tą vardą labai buvo pamēgę.

Kas pirmasis "Ateities" redaktorius?

Nesuprantu, kodēl dabar kai kas rašo ir sako, kad pirmasis "Ateities" redaktorius buvo A. Jakštas. Tai netiesa. Pasirodžius "Ateičiai", pirmuosius metus ją redagavo Pr. Dovydaitis ir aš. Mokslo skyrių ir polemiką religiniais klausimais redagavo draugas Pranas; aš gi—beletristikos ir ateitininkų kuopų gyvenimo kroniką. Ir erškēčių vainikas ant aplanko buvo mano darbas. Ir pirmieji numeriai beveik vien mano novelių bei apysakų užpildyti.

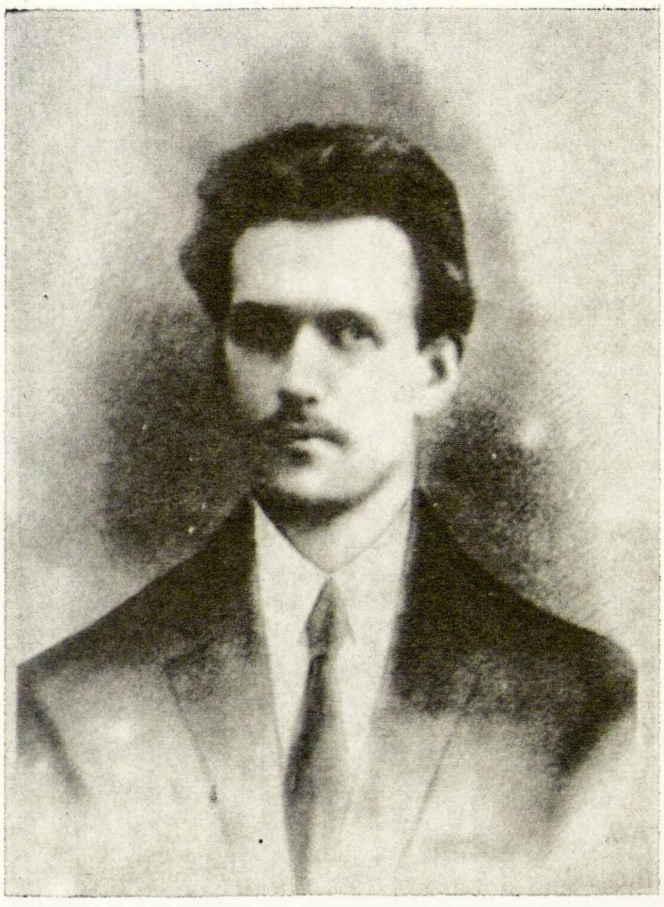

Vytautas Endziulaitis, vienas iš pirmųjų ateitininkų, gimęs 1893 m., Marijampolės gimnaziją baigęs 1912, studijavęs gamtos mokslus, daug rašęs socialiniais klausimais, miręs 1918 lapkričio 30.

Žinant anų metų sąlygas (rusų priespaudą) ir 1905-1906 metų "istoriją", kai mūsų gimnazistų penktaklasių buvo leidžiamas hektografuotas laikraštėlis Marijampolės gimnazijoje, užsibaigęs 5 draugų suėmimu, pašalinimu iš gimnazijos, pasodinimu į S. Kalvarijos kalėjimą (Suvalkų apygardos teismas tiesa, gimnazistus išteisino, bet mokslo metai buvo sutrukdyti) — tai žinant, buvo vengta pasirašinėti pavardėm. Ir aš to vengiau. Mano slapyvardės buvo įvairios ir skambios, kaip K. K. Lizdeika, Mėlynasis Šilas, Homo, Gilius, Gylys ir t.t. Antra vertus, tai buvo senų prityrusių "redaktorių" triukas, kad duotų laikraščiui daugiau orumo, daugiau pritrauktų bendradarbių.

Sunkūs laikai

Taip, buvo mums pirmūnams sunkūs laikai. Mūsų eilės buvo labai ir labai negausios. Dirbome darbą labai ir labai "nemadną". Mums teko laužti pirmuosius storus ledus. Gi mūsų priešai buvo gerai organizuoti, gausūs ir remiami visų priešingų katalikų tikėjimui ir kunigams. Per neapdairumą net ir pasyvūs katalikai rėmė savo lėšomis "Aušrinę" ir jos šalininkus. Teko mums pipirų ir už "skaldymąsi"...

Dideli ir "maži" dalykai

Mes, pirmieji ateitininkai, siekdami didžiausio, idealistiškiausio šūkio—Visa atnaujinti Kristuje— pradėjom nuo mažesnių užsimojimų, lyg ir "smulkmenų": pasiryžome būti blaivininkai, nerūkyti, laikytis duotojo žodžio, būti punktualūs, tarp savęs kalbėti tik lietuviškai, savo pamokas, o vėliau studijas, paruošti rimtai. Pasiryžom (kas buvo nelengva) viešai praktikuoti katalikiškus papročius: susitikus garbinti Kristaus vardą (vieton Labądien), žegnotis prieš ir po valgio, einant pro bažnyčią ar pro kryžių, nusiimti kepurę; susitikus dvasiškį, nusiimti kepurę, kad pagerbtume ne tik kunigą - žmogų, bet atstovą tikėjimo, dėl kurio mes pasiryžom grumtis.

Dabar šitie mažmožiai kaip kam gali atrodyti smulkūs ir net nereikšmingi, bet anais laikais jie buvo savotiškas revoliucinis protestas prieš pra-

Kazys Bizauskas, vienas aktyviųjų ateitininkų pirmūnų, Maskvos universiteto studentas 1911-1914 m.

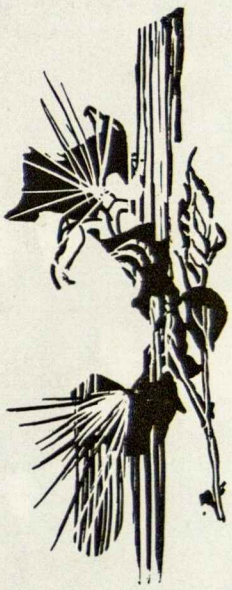

NEMIGA

OSKARAS V. MILAŠIUS

Tariu: Motina. Ir štai apie jus mąstau, o Namai,
Gražių paslaptingų mano vaikystės vasarų Namai, apie jus,
Apie jus, kurie niekuomet nebarėte mano liūdėsio, apie jus,
Kurie taip mokėjote mane paslėpti nuo negailestingų žvilgsnių.
Pritarėjai, brangūs pritarėjai! Kad aš būčiau sutikęs
Tada, savo jaunystės šnabždančiuose metuose, mergaitę
Paslaptinga siela, nepermatoma ir šviežia kaip ir jūsų,
Skaidriom akim, įsimylėjusiom kristalo tolumas,
Gražiom, raminančiom vasaros prietemoj!
Ak! Aš esu daug sielų alsavęs, tačiau nei viena neturėjo
Šio malonaus vėsių staltiesių, auksinės duonos
Ir senų, birželio bitėm pravirų langų kvapo!
Ir šitas vidurdienio balsas neskambėjo gėlėse!
Ak, tie veidai, aistringai išbučiuoti! Jie nebuvo
Panašūs į tavo, o praeities moterie, stovinti ant kalno!
Jų akys nebuvo tas gražus, degantis ir niūrus rausvumas,
Kuris svajoja jūsų soduose ir man žvelgia tiesiai širdin;
Ten ašarų takuos prarastam rojuj,
Kur mane šaukia mano vaikystės paukščio miglotas balsas,
Kur vasaros aušros prieblanda sniegu kvepia.
Motina, kodėl įdėjai man į sielą
Šią nepasotinamą meilę žmogui? O, sakyk, kodėl
Neuždengei manęs švelniomis dulkėmis,
Kaip šios labai senas čežančias knygas, kurios kvepia atminimų vėju
Ir saule, ir kodėl
Negalėjau gyventi vienas be aistros po jūsų žema pastoge,
Įsmeigęs akis į žėrintį langą, kur musė, jaunystės dienų draugė,
Dūzgia senatvės mėlynėje....

(Iš prancūzų kalbos išvertė Rita Durickaitė)

---

dedančią įgyti "pilietines teises" bedievybės rutiną. Kas nugali save "mažmožiuose", tas gali įvykdyti ir didelius žygius.

Ateitininkų ideologija ir siekiai amžini, kaip amžinas ir Kristus ir Jo mokslas. Juo sekti nėra lengva. Keliai erškėčiais nukloti, tačiau pasiryžėlių tai nebaido.

Būti ateitininku nėra lengva

Būti gerais ateitininkais, t.y. tik katalikais jaunuoliais, atliekančiais savo religijos pareigas, bet neinant į viešumą, į bendruomenę, nedarant įtakos ir kitiems, ypač nuskriaustiems gyvenimo sunkenybių (darbo žmonėms), nebūtų tai jau viskas, nebūtų atsiektas augštas tikslas. Tiek mes "pirmūnai", tiek ypač dabartiniu metu jūs privalote likti veržlūs, energingi kovotojai dėl užsibrėžto idealo. Tad eikite visur! Veržkitės visur! Į mokslą, į visuomeninį darbą, į vargo plotus! Į tėvynės laisvinimo žygius! Tik tuomet gyvenimas bus pilnas ir prasmingas. Tik taip mūsų ateitininkų sąjūdis bus prasmingas.

Lengvai "pasidaryti" ateitininku negalima. Tik nuolat save kontroliuojant, dirbant, aukojantis, nusiviliant, kenčiant ir vėl pakylant, to galima pasiekti. Ne gausumas, bet idėjų gilumas lemia. Čia daug padeda religinga šeima, dori, rimti draugai ir vertinga knyga.

Aš džiaugiuosi, kad visa tai savo gyvenime turėjau; religingi mano tėvai davė man pagrindą; kun. Ladas, mano brolis, man davė pavyzdį; tokie asketai(nevartojo alkoholio, rūkalų, nemoralių plepalų ir t.t.), kaip Pr. Dovydaitis, V. Endziulaitis, Z. Starkus ir kiti pirmūnai, stiprino ir brandino manyje ryžtą mūsų idėjinei kovai.

Daugiau ryžtingumo, daugiau drąsos aš linkiu jums, mieli mano draugai ir bičiuliai.

Procesija su žvakėm Pax Romana seminare Marijanapoly vasario 21 d. (Plačiau kitame numeryje)
Nuotr. Vyto Valaičio

AR DAR TIE PATYS?

J. KIDYKAS, S.J.

Ar ne įžeidimas statyti šitokį klausimą ateitininkams? Bet kas galėtų neigti, jog ateitininkijoj nėra reiškinių, vėjų, srovių, verčiančių bent susimąstyti, ką tai reiškia, kur neša ir ką atneša. Panagrinėti, ar tie reiškiniai, vėjai ir srovės yra sveikai, organiškai ir dinamiškai besivystančios organizacijos apraiškos, ar gal kenksmingos ir todėl nepriimtinos svetimybės, tartum kūną užkrėsti gręsiančios bakterijos.

Tekalba faktai.

Ne labai seniai viename ateitininkų leidinyje vadovaujančio asmens buvo parašyta: "Tau nėra paslaptis, kad ateitininkų organizacijos tikslas yra kilnaus žmogaus išugdymas—žmogaus su tvirta valia, jautria širdimi ir aštriu protu. Todėl ir savo ir organizacijos veiklą Tu turi matuoti šiuo siekiu. Mūsų darbai tiek tebus verti, kiek mes jais prisidėsime prie šio idealo įaugimo savyje ir visuomenėje".

Imant žodžius kasdiene prasme, ta citata pasako keturis dalykus. Pirma, svarbiausią pabrėžia ateitininkijos tikslą. Antra, tikslu statomas žmogus, tiesa, kilnus žmogus, bet vis dėto žmogus. Trečia, duoda kilnumo definiciją: "tvirta valia, jautri širdis ir aštrus protas". Ketvirta, nurodomas ateitininkiško darbo mastas: "tiek vertinga, kiek prisideda prie šio idealo įauginimo savyje ir visuomenėje".

Kadangi neteko nei išgirsti nei skaityti jokių tam formulavimui priekaištų, pastabų ar pataisų, tai, atrodo, su tuo sutiko visa ateitininkija.

Bet ar galima be niekur nieko sutikti? Ar sutiktų pamatinių klausimų autoriai, jog tas formulavimas naujai, trumpai ir teisingai nusako jų paskelbtus idealus ir užsimojimus? Vargiai.

Paskelbus "Ateityje" pamatinius klausimus, labai susijaudino to meto pirmeivija, t.y. lais-

vamaniai—liberalai—laicistai. Ateitininkus apšaukė atžagareiviais, tamsuoliais, davatkomis ir visokiais kitais vardais išvadino. Negalima įsivaizduoti, kad po ateitininkų idealais būt galėjęs tada pasirašyti nors vienas aušrininkas, tiek jie buvo jiems priešingi.

Bet ar negalėtų šiandien pasirašyti po aukščiau cituotu mūsų tikslo formulavimu kolegos santariečiai, neo-lituanai, net kilsnesnių polėkių netikintieji, ar net koks islamo išpažintojas? Ką jie galėtų turėti prieš "kilnų žmogų"? Ar jiems neprimtinas "stiprios valios, jautrios širdies ir aštraus proto žmogus"? Kas galėtų drįsti primesti toms organizacijoms, kad jos nesiekia kilnesnio žmogiškumo? Jei jau ką nors jos galėtų ateitininkams prikišti, tai bent tiek: "Jūs nieko nauja ir nieko daugiau mums neduodate, ko mes neturėtumėm. Nesate reikalingi lietuviškam jaunimui, nes tik jį labiau suskaldote. Ačiū. Apsieisime ir be jūsų."

Ir iš tiesų, ką toks ateitininkijos tikslo formulavimas duoda? Gryniausią humanizmą. Bet ar humanizme įžiūrėjo pamatinių klausimų autoriai šių dienų pasaulio išganymą? Jie rašė: "Niekam nepaslaptis, kad grįžtama į stabmeldybę, kad visos pasaulėžiūros, pradedant deizmu ir baigiant mūsų dienų natūralizmu, socializmu, monizmu, pesimizmu, ir nihilizmu, stengiasi naujoje formoje atgaivinti senovės (pagoniškojo) gyvenimo idealą. "O tas idealas yra" patenkinimas augštesnės ar žemesnės instinktų ir aistrų rūšies... Visas gyvenimo idealas, atrodo, susikoncentravo į tai, kaip tapti tikru "bete humaine" (žmogišku gyvuliu)".. Ir kai "prieš tokį žmogaus suniekinimą šiaušiasi geriausioji jo prigimtis" ir savaime dairomasi "Kame išsigelbėjimas iš tokios būklės, kas pakels žmoniją iš dvasiško ir dorovinio puvimo", tai jie nesiūlo sudijuojančiam jaunimui "kilnaus žmogaus" idealą, o šaukia: "Išsigelbėjimas galimas tiktai sugrįžtant prie to kas atmesta", t.y. Dievo, Kristaus, Bažnyčios, sakramentų ir viso to, ką religija teikia. Ypač jie pabrėžė sugrįžimą prie Kristaus, kadangi "Viskas per Kristų ir Kristuje sutverta, kadangi žmonijos ištobulinimas ir atbaigimas yra Kristuje, ne ateizmo, racionalizmo, ne "laisvosios krikščionybės" ar kitokiame Kristuje, o tik Kristuje, koksai jis yra Katalikų Bažnyčioje. Pasilikę Kristaus Bažnyčioje, kuri yra jo paties Kūnas, mes prieš

Federacijos vadas S. Sužiedėlis (k.) pas Los Angeles ateitininkus; iš k. į d.: Violeta Mitkutė, Dalia Karaliūtė, Birutė Reivydaitė ir Saulė Brazdžionytė, moksleivių ateitininkų kuopos pirmininkė. (Plačiau 73 psl.)
Nuotr. D. Čibo

A. P. BAGDONAS

PRAEITIS

Matau, ateina pilkuoju vieškeliu
praeitis sunkia eisena,
svyruoja...

Veidas pailgas nuo liūdesio,
o rankų pirštai dreba,
kai ji tiesia savo liesąsias rankas.
Ir skuba jos žodžiai,
tylūs, pilni skundo ir gėlos:
"Nepamirški manęs ir tėvynės,
niekados, nepamiršk, niekados...
Aš tokia vieniša...
Nors tu nepamiršk, prašau,
niekados...

Sunykęs veidas trūkčioja,
bet akys sausos,
lyg išdžiūvę šaltiniai.

Nueina ji tolyn pro mane
pavargusia eisena, nusvyruoja.
O lieka jos žodžiai,
Kaip vinys, įkaltos širdin...

MĖNULIS

Tūkstančiai ašarų teka
saulės veidrodžiu į mano širdį.
Prikelia miegantį ilgesį
ir liūdnos praeities sapną.

Bėga svajonės per erdvę
saulės veidrodžiu,
o ašarų tūkstančiai
krinta rasomis virš miegančios
nakties, virš laukų,
mėnulio melsvai nušviestų.
—Paslaptingo mėnulio...
to paties iš 1930 metų
nakties. Jis buvo tada
Lietuvoj toks pat išblyškęs,
tik ne toks liūdnas.

Ir mėnesiena ta pati,
tik mano širdis buvo
kita... Neverkė kartu su
ilgesiu tūkstančiais ašarų.
Nes laukai gimtieji taip meiliai
kalbėjo širdžiai, lyg
motina tėviškės pilkoj pastogėj.

---

visą pasaulį ištariame "Instaurare omnia in Christo!" Visų pirma save, savo gyvenimą, o tada ir savo aplinką. Ateitininkas tiek turi būt persiėmęs Kristumi, kad jis neveidmainingai galėtų sakyti: "Jau nebe aš gyvenu, o manyje gyvena Kristus".

Štai ateitininkus pagimdęs faktas. Ar čia nusakomas tikslas sutampa su pradžioje pacituotuoju? Tad ir gali kilti klausimas, ar mes dar tie patys? O jei prieitumėm atsakymo, jog taip išreikšti tikslai skiriasi ne tik žodžiais bet ir pačiu turiniu, ar nereikia apsispręsti, kurį jų dabar pasilaikome, kurį atmetame?

Kitas faktas. Vasaros stovykla. Pirmą rytą dvasios vadas paskelbia, jog dalyvavimas kasdienėse mišiose neprivalomas. Pakaksią sekmadienių. Jis net paragina nesivaržyti ilgiau miegoti, jei kam poilsis reikalingas po vasaros darbų, ar egzaminų. Bet kas nenorės ilgiau ilsėtis tai yra kviečiamas į mišias ir trumpus, aktualius pamokslėlius. Tvarkoje.

Bet rytais švilpukas kelia visus tą pačią valandą. Visi dalyvauja rytinėje mankštoje, visi ateina vėliavos pakėlimo apeigon. Ir kai pakėlus vėliavą einama į mišias, tai gerokas trečdalis patraukia, ar į paežerę, ar į miegamuosius iki pusryčių pakortuoti, pasivaikščioti. Aišku, tai ne nuodėmė. Buvo palikta laisvė. O vis delto ar tai nėra labai reikšmingas simptomas? Ar tai suderinama su iškilmingai deklamuojamais principais, jog Kristus mums viskas? Ar tai liudija gilų, gyvą, nuoširdų įsitikinimą, kad viso atnaujinimas Kristuje būtinai reikalingas gausios Dievo malonės, kuri semiama mišiose, komunijose, maldoje ir be kurios mūsų veikla turi likti bergždžia? Ar toks geroko narių skaičiaus pasielgimas plaukia iš trijų pamatinių klausimų įsisąmoninto tikslo, ar geriau derinasi su naujai formuluotuoju?

Religinės praktikos vengimas pastebėtas ne tik minėtos stovyklos metu, bet ir vietovėse, kur geroka dalis narių retai tedalyvauja bendrose komunijose, ypač sendraugiai ir studentai.

Dar faktelis, bet ir jis labai būdingas. Vieno universiteto valgykloje, kiekvieną penktadienį, lietuviai studentai (kone visi vaikinai) savo apsišvietimą ir subrendimą demonstruoja valgydami mėsą. Nuo jų neatsilieka nė ateitininkai, išskyrus vieną kitą.

Paskutinis stambus faktas. Prieš porą metų per vienos sąjungos suvažiavima pravestos minimumas religinės programos narių dvasiniam

gyvenimui patobulinti ir sustiprinti. Pravesta vargais negalais, kaip vienerių metų bandymas. Programa draugovėse susidūrė su pasyviu pasipriešinimu, ne visų, bet gerokos dalies narių. Artimiausiame metiniame suvažiavime ji jau nė nesvarstyta.

Taip ir veržiasi mintin klausimai: kas toje programoje buvo neateitininkiško, ar gal priešateitininkiško? Kas nesuderinama su jų katalikiškosios akcijos pobūdžiu? Programos įžanga turėjo labai stiprią logišką motyvaciją. Buvo pasakyta, jog šiandien tiek materialistinis marksizmas, tiek prabangusis materializmas visom priemonėm griauja, naikina brangiausias žmogaus dvasios vertybes. Sąjunga gi viešai išpažįsta ir prisipažįsta tikinti į žmogumi tapusį Dievą, V. Jėzų Kristų, kaip vienintėlę Tiesą, Kelią ir Gyvenimą, galintį išvesti pasaulį iš chaoso ir grėsmės į Dievo vaikų pilnutinę laisvę, tvarką ir laimę, ir todėl pakartotinai skelbia jį savo gyvenimo vadu. Ji tiki, kad kiekvienas narys yra šaukiamas būti Mistiškojo Kūno nariu, t.y. gyventi intymioje vienybėje su pačia Švč. Trejybe, su vienas kitu. Ji tiki, kad negali duoti savo tautai ir žmonijai nieko vertingesnio, kaip stengtis pačiai tapti ir padėti kiekvienam jaunuoliui lietuviui tapti ir būti gyvu, sąmoningu tos mistiškos vienybės nariu. Tai prielaidos. Iš jų padarytos išvados: kad tokia intymi vienybė su dievybe, su Kristumi neįmanoma be intymių ir šiltų santykių su Kristumi. Kad santykiai užmezgami, sutvirtinami ir sujautrinami sakramentais, minties malda, dvasiniu skaitymu. Todėl Sąjunga įpareigoja narius kiek galima dažniau artintis prie Dievo stalo (nors kas mėnesį, ar dažniau) reguliariai aplankyti savo Vadą altoriuje, skirti 10-15 minučių minties susitelkimui ir dar keletą punktų. Programa siekė padėti nariams įvesti savo idealus į konkretų kasdienį gyvenimą. Ji nepatiko. Mat, suvaržo "asmeninę laisvę"...

Gink Dieve, nemanykim, jog suvažiavimas atsisakė Kristaus, ar savo tikslo visa atnaujinti Kristuje. Jo dalyviai kas rytą kone visi važinėjo į artimiausios parapijos bažnyčią mišių ir ėjo komunijos. Atmetė, sako, programą išsigandę vieno žodžio—"įpareigoja". Vieni nesupratę, kaip gali organizacija įpareigoti nario sąžinę. Tai esąs grynai privatus reikalas. Kitiems įpareigojimas esą žmogaus pavergimas — reikią viską daryti laisvai apsisprendžiant.

Va, į kokius klystkelius gali patekti geriausių norų jaunimas, kai nėra kam dalykus paaiškinti. Suvažiavime, matyt, neatsirado, kas būt paklausęs, kuo geresniu pakeisim įsipareigojimą? Iki šiol jokių įsipareigojimų neturėjome. Ar ne dėlto vis skundžiamės stoka atsakomingumo, susiklausymo, pareigingumo savo veikloje? Kas tai išgydys? Ar ne visose atsakingesnėse gyvenimo srityse turim įsipareigoti? Argi kontraktai ne įsipareigojimai? Ar ne įsipareigojimas duoda užtikrinimą, jog kas nors bus laiku ir kaip reikiant padaroma? Ar ne įsipareigojimas palaiko silpnesnę ir svyruojančią valią virš nuotaikos svyravimų? Ar pareigos žmogus ne vertingesnis už ūpo ir jausmų blaškomąjį? Kaip galima kalbėti apie tvirtą valią, atmetant įsipareigojimą ir ištikimumą prisimtai pareigai?

Jėzaus plakimas. A. Kučo medžio raižinys.

Nebuvo kas paaiškina suvažiavimui, jog organizacija pati iš savęs neturi teisės įpareigoti ir kad tą teisę ji gauna iš pačių narių, kurie įstodami prisima jos rodomąjį tikslą ir jam pasiekti vartotinas priemones. Kas nenori priemonių, tas nenori nė tikslo. Religinės programos minimumas kaip ir buvo tokia būtina priemonė ateitininkijos tikslui veiksmingai siekti.

Štai faktai. Štai jais besireiškiančios nuotaikos, galvosenos, kryptys. Ar jie neverčia susimąstyti, ar mes dar tie patys? Ir apsispręsti: ar norim likti tie patys, ar jau laikas tapti kitais?

ALFA SUŠINSKAS

PATRAUKLIOJI PUOŠMENA

Seno padavimo pasakojimu, kartą Dievas danguje dorybėms (savo tarnaitėms) suruošęs didelį pokylį.

Visos dorybės ten susirinkusios nepavėluodamos.

Nusižeminimas sėdėjęs prie Dievo stalo paskutinėje vietoje, ne kiek nesijausdamas esąs pažemintas; Artimo Meilė, dalinusi valgius dideliais kiekiais, o Tikėjimas ir Viltis greta sėdėję. Kiekviena dorybė puikiai jautusis ir bepokyliaudama sau smagiai leidusi laiką.

Pačiame pokylio įkarštyje Artimo Meilė pastebėjusi, kad dvi dorybės atrodžiusios visai svetimos viena antrai. Ji labai nustebusi, nes iki šios maniusi, kad jos visada kartu būnančios; dėl to ji ir susodinusi jas abi šalia viena antros. Ilgai nelaukdama, Artimo Meilė priėjusi prie šių dviejų dorybių ir jas paklaususi, ar jos esančios kada nors susitikusios. Kai šios atsakiusios, jog dar nepasižįstančios, ji panorėjusi jas supažindinti tardama:

—Geraširdiškume, prašau susipažinti su Dėkingumu!

Abi dorybės labai nustebusios, kai viena apie antrą išgirdusios.

Geraširdiškumas tada tuojau pasiskubinęs ir prabilęs į Dėkingumą:

—Manau, mes abu visada turėtume būti... Deja, už patirtą gerumą žmonės nelabai linkę atsilyginti dėkingumu. Dėl to mums kaip ir neteko anksčiau susitikti....

Šis gražusis padavimas, nors ir sustiprintomis spalvomis, alegoriškai vaizduoja gana dažną ir liūdną reiškinį žmonių gyvenime: nedėkingumą.

Vargu ar pasaulyje yra toks žmogus, kuris išsiverstų be kitų pagalbos. Pats vienas jis neįvaliotų gyventi, nesinaudodamas kitų žmonių paslauga. Už daug ką, gaunama iš kitų, žmogus niekuomet neįstengia atsilyginti, ir jo dėkingumas čia tėra vienintelė kaina, mokama už betkokią gaunamą gėrybę bei vertybę: dvasinę ar medžiaginę. Visaip patiria žmogus gerą kitų širdį, tačiau už ją ir savo gera širdimi jis turi atsilyginti.

Mes esame Viešpaties Kūrėjo vaikai ir visai tinka, kad Jį prašome įvairių malonių ir visokios pagalbos. Betgi mūsų dėkingumas Jam dažnai esti daug mažesnis bei retesnis, negu mūsų prašymai.

Du angelai dirbę danguje maldų registracijos skyriuje. Vienas iš jų buvęs labai apkrautas darbu ir turėjęs dirbti net antnormines darbo valandas. Kas sekundė vis naujos maldos buvusios siunčiamos jo telefono laidu, tuo tarpu antrasis angelas beveik neturėjęs ko veikti ir skambinęs arfa... Tik kada nekada kokia malda pasiekdavusi jį telefonu.

Pirmasis angelas nebeiškentęs ir taręs antrajam:

—Sakyk, kodėl aš turiu tiek daug darbo, o tu sėdi beveik dykas, nieko neveikdamas?

Tada antrasis angelas jam šitaip paaiškinęs:

—Čia ne mano kaltė, bet žmonių, žemėje gyvenančių. Manau, turėtum suprasti: juk tu tvarkai jų prašymus, o aš— jų padėkas...

Žmogaus dėkingumas Viešpačiui Kūrėjui yra vienas iš gražiausių religinio gyvenimo bruožų: dėkingumu žmogus išreiškia Dievui savo meilę, pripažindamas Jį savo Valdovu ir visko Davėju.

Dėkingumas yra šviesi charakterio žymė: jis yra žmoniškumo dalis ir viena iš artimo meilės išraiškų.

Šeima yra pirmoji ir pagrindinė vieta, kur dėkingumas turi užsimegzti ir kur jis gali pil-

Chicagos moksl. at-kų Pr. Dielininkaičio kuopa surengė vaikų kaukių balių, kurio programą vedė aktorius Alfa Brinka (d.), akordeonu palydėjo F. Strolia (k.) ir A. Tirčys (v.) Plačiau 77 psl.

nai sužydėti. Iš mažens neįpratintas ir nenuteiktas būti dėkingas, žmogus ir vėlyvesniajame amžiuje nepasižymi dėkingumu. Šeimos nariai turi suprasti ir atjausti, ką jie joje gauna, ir už viską saviškiams jie turi būti dėkingi meiliu žodžiu bei mandagiu elgesiu.

Mokykla su mokytojais, mokiniais ir draugais vėl yra kita didelė jaunystės proga, kur jaunasis gali parodyti dėkingumą už įvairiausią pagalbą ir visokiausias paslaugas.

Pagaliau iki savo gyvenimo saulėlydžio geros širdies žmogus visur ir visada suranda progų, kuriomis jis jaučiasi įpareigotas būti dėkingas.

Deja, yra gausu ir nedėkingų charakterių, kurie greitai užmiršta iš kito patirtą gerą širdį, kurie tik iš kitų telaukia dėkingumo, o patys nesijaučia privalą būti dėkingi kitiems. Tokie žmonės dažniausiai esti savimyliški tipai, gyvenę vien sau—savo žemajam egoizmui. Nedėkingumas tėra išorinis piktos širdies drabužis.

Dėkingas žmogus nesileidžia užkrečiamas kito nedėkingumu: jis visada yra pirmasis padėkoti, nė kiek nelaukdamas, kol kitas jam dėkingumą parodo.

Dėkingumas yra taurios ir kilnios širdies išraiška. Jis suartina žmones, dažnai paskatina į didingus darbus ir praskaidrina žmonių santykius.

Dėkingumu daugiau pasiekiama, negu vien reikalavimu, pasipūtimu ir dirbtiniu savo pranašumo bei autoriteto pabrėžimu.

Viršuje: Chicagos vaikų kaukių baliuje jury komisija skirsto premijas; iš k. į d.: dail. P. Augius, dr. V. Tumasonienė, stud. G. Jakonytė, dr. A. Šaulienė ir dr. J. Meškauskienė. **Viduryje:** jauniausieji šoka šlumpu pumpu. **Apačioje:** premijų laimėtojai: musmėrė, žalias žiogas, bitė, juodas drugelis, Lietuva pančiuose, narcizas, saulutė, ramunė, šarka, garnys. (Plačiau 77 psl.)

JUBILĖJINIO ATEITININKŲ KONGRESO ŽINIOS

"PASKAITOS

Jubilėjinio kongreso metu turėsime progos išgirsti:

Kun. St. Ylą, kalbant tema "Pusė amžiaus ateitininkišku keliu". Paskaitos turinys apims ateitininkų istorijos ir išgyventų įvykių bei idėjų įtakos apžvalgą. Taip pat bus nagrinėjamos ateitininkų veikla spręstos problemos, pabrėžiant ideologinę veiklos pusę.

Dr. V.P. Vygantas kalbės tema: "Ateitininkai ir modernioji civilizacija". Čia bus nagrinėjama dabartis principuose: kataliko inteligento padėtis dabartinėje situacijoje; moderniosios civilizacijos teigiamybės ir neigiamybės; krikščioniui privaloma laikysena ir ištikymybė savo principams.

Arūnas Liulevičius nagrinės temą "Ateitininkai ir katalikiškoji akcija". Turinys apims dabartį veikloje: veikla; apaštalavimo atvirumas ir uždarumas; krikščioniškasis būdas gyventi, veikti ir kovoti.

Dr. A. Sužiedėlis kalbės tema "Ateitininkai ir lietuvių tautos egzistencija". Bus nagrinėjama dabartis tėvynėje ir pasaulyje: tautinis atsparumas krašte ir asimiliacijos gresmė; krikščioniui privalomas patriotizmas, ištikimybė savo tautinei kilmei; tautinės kūrybos būtinumas tautos nepriklausomumui; ruošimasis Lietuvos atstatymo darbui vietinių federacijų perspektyvoje.

MAS posėdžio metu paskaitą skaitys kun. dr. P. Celiešius tema; "Ateitininkas ir katalikiškoji šviesuomenė". Prie temos nagrinėjimo prisidės koreferentė Aušrelė Skirmuntaitė.

Jonas Šoliūnas tą pačią temą nagrinės SAS posėdyje. Temos turinys: Ateitininkas principuose ir veikloje, apibudins kataliko inteligento žymes, idealistinio nusiteikimo ir pastangų išsiveržti iš vidutiniškumo būtinumą. Prelegentai, nagrinėdami temą "Ateitininkas ir katalikiškoji šviesuomenė", stengsis atsakyti į klausimus: kaip pasiruošti gyvenimui? Ką patiriama besiruošiant ir ką turi daryti pasiruošęs? Koreferentas, Rimv. Šližas.

PROGRAMA:

Kongreso **religinė programa** jau parengta. Pirmosios mišios bus rugsėjo 3 dieną 9 valandą ryto Old St. Mary's bažnyčioje, 911 S. Wabash St. Jas aukos kun. E. M. Paukštis, pamokslą apie "Ateitininko ištikimybę Kristui" pasakys kan. F. Kapočius. Iškilmingos paskutinės dienos mišios (12:15 po piet) įvyks Marquette Parko Švč. M. Marijos Užgimimo bažnyčioje, į kurią kongreso dalyviai ateis eisena iš Marijos aukš. mokyklos. Per mišias kongreso dalyviai bendrai prims šv. Komuniją. Bus bendrai giedamos kun. B. Markaičio, S.J. mišios (žodžiai kun. St. Ylos). Šv. Mišias aukos Vysk. V. Brizgys. Pamokslą pasakys prel. M. Krupavičius.

Kongreso **koncertas** įvyks Maria High School patalpose. Muz. Al. Kučiūnas pakviestas sudaryti koncerto repertuarą. Programoje dalyvauti sutikimą jau yra davęs Stasys Baranauskas. Taip pat dalyvaus čelistas Mykolas Saulius, kuris šiuo metu priklauso Denver simfonijos orkestrui.

Iš ateitininkų vienetų savo **solidarumo pareigą** kongresui yra atlikęs Chicagos Sendraugių skyrius paskirdamas kongreso reikalams 50 dolerių. Finansų komisija kviečia kiek galima daugiau prisidėti prie kongreso išlaidų padengimo. Aukas prašo siųsti einamojon sąskaiton: Ateitis Congress Act. R-032-203, Marquette National Bank, 6316 S. Western Ave., Chicago 29, Ill. arba kasininkui Baliui Paliokui, 6922 S. Rockwell, Chicago 29, Il.

Kongreso banketo bilietų kaina numatyta 10 dolerių; jaunimui 7 doleriai, dalyvaujantiems tik šokiuose 2.50 dol.

VIETOVIŲ VEIKLA:

JAKR Komiteto informacijos komisija užmezgė ryšius su Australijos ir Brazilijos ateitininkais. Kun. J. Šeškevičius sutiko pasirūpinti, kad Pietų Amerikos lietuviai būtų informuoti apie kongresą, jo tikslus bei prasmę.

Philadelphijos ateitininkai, pradėdami ateitininkų auksinio jubilėjaus metus ir minėdami savo dešimt metų sukaktį, 1960 vasario 6 suruošė vakarą. Programoje dalyvauti buvo kviestas aktorius Vitalis Žukauskas iš New Yorko.

Naujosios Anglijos ateitininkai buvo susirinkę Bostone, kad aptartų gegužės mėnesį ruošiamą to rajono ateitininkų kongresėlio programą.

Clevelando at-kai sendraugiai balandžio 30 rengia jubilėjinę šventę.

Ateitininkų sendraugių centro valdyba organizuoja visiems sąjungos nariams plačios apimties **jubilėjinę** ateitininkų sendraugių savaitę, įvykstančią šių metų liepos 10-16 dienomis Dainavos stovyklavietėje.

Federacijos vadas — prof. S. Sužiedėlis lankėsi pas Los Angeles ateitininkus, kurie vieni iš pirmųjų paminėjo ateitininkijos 50 metų jubilėjų iškilmingo posėdžio metu. Pakeliui į Los Angeles Federacijos vadas sustojo Chicagoje, kur turėjo posėdį su jubilėjiniam kongresui rengti komitetu, aplankė Omahos, Neb., ateitininkus.

KOMISIJŲ ADRESAI:

Jubilėjiniam Ateitininkų Kongresui Rengti Komitetui (JAKRK), kuris rūpinasi visais kongreso paruošiamaisiais darbais, vadovauja Kazys Kleiva, adresas — 1615 S. 49th Ave. Cicero 50, Illinois, telefonas — TOwnhall 3-1591. Komitetas susideda iš atskirų komisijų.

Komisijų pirmininkai, adresai ir darbų sritys:

Religinės komisijos pirm. ir JAKRengti Komiteto vice-pirm. religiniams reikalams yra tėv. J. Kidykas, S.J., 2345 West 56th St., Chicago 36, Ill. Telefonas — REpublic 7-8400.

Finansų komisijos pirm. ir JAKRK vice-pirmininkas finansų reikalams yra A. Pargauskas, 5823 S. Whipple St., Chicago 29, Ill. Telefonas —PRospect 8-5825.

Informacijos komisijos pirm. yra Pr. Razminas, 6432 S. Talman Ave., Chicago 29, Il., telefonas — WAlbrook 5-5964. JAKRK vice-pirmininkas informacijos reikalams yra St. Rauckinas, 2609 West 43rd St., Chicago 32, Ill., telefonas — Virginia 7-0381.

Meno komisijos sekretorius ir vice-pirmininkas JAKRK meno reikalams yra J. Kučėnas, 2704 S. Emerald Ave., Chicago 16, Ill., telefonas — VIctory 2-7871.

Sekretoriato komisijos pirmininkė ir JAKRK vice-pirmininkė sekretoriatui yra S. Mažionytė, 7013 S. Whashtenaw Ave., Chicago 29, Il., telefonas WAlbrook 5-0163.

Susitikimo komisijos pirmininkas yra Vl. Šoliūnas, 5254 S. Trumbull Ave., Chicago 29, Ill., telefonas PRospect 6-2796. JAKRK vice-pirmininkė sutikimo vakarui yra A. Garbenytė, 6503 S. Fairfield Ave., Chicago 29, Ill., telefonas HEmlock 4-0937.

Ūkio komisijos (salės, patalpos, nakvynės, banketas) pirmininkas ir JAKRK vice-pirmininkas ūkio reikalams yra A. Tumosa, 9837 S. Albany Ave., Chicago 43, Evergreen Park, Ill. telefonas — GArden 3-6386.

Banketo komisijos pirmininkas Balys Vitkus, 4117 S. Artesian Ave., Chicago 32, Ill., telef. YArds 7-8433.

PER PRIZMĘ

Organizaciniame gyvenime šiandien **asmeninis kontaktas** turi itin svarbios reikšmės; šiais moderniais laikais tai bene pats efektingiausias veiklos metodas. Juo dažnai pasinaudojame. Puikų pavyzdį šiuo atžvilgiu mums duoda pats Ateitininkų Federacijos vadas, aplankęs bene visas ateitininkiškos veiklos vietoves. Neseniai jis buvo nuvykęs į Omahą ir Los Angeles; taigi, ir tolimuose miestuose jis apsilankė ir savo atvykimu sužadino naują susidomėjimą, susirūpinimą ateitininkiškais reikalais. Pvz., Angelų mieste ateitininkų šventė pritraukė labai daug žmonių. Be šio masinio susibūrimo svarbūs dar ir pasitarimai su vietos vadovais, ateities gairių nustatymas ir abipusis minčių pasikeitimas veiklos sunkumais.

Gaila, kad sąjungų centrai šiuo veiklos metodu dar nelabai naudojasi. Pasitaiko, kad centro valdybos nariai nuvyksta ir į kitas vietoves, bet jau labai retai tokią progą išnaudoja draugovės skyriaus ar kuopos lankymui. O kiek daug vertės tai turėtų. Laiškais niekad to pasiekti negalima, ką gali padaryti asmeniškas žodis, patarimas, pabarimas, paguodimas. Būtų labai vertinga, kad savo kadencijos metu centro valdybos aplankytų visas vietoves. Netolimoje praeityje studentai ateitininkai tai padarė, nors jų kadencija ir trumpiausia. (Jie kasmet renka centrinius organus, gi moksleiviai bei sendraugiai tik kas dveji, ir tai dar suvėluoja po metus...) Tad gyvenimas pats įrodė, jog tai įmanoma, jei pastangų tam atsiranda. O šitokių asmeninių kontaktų ateityje vis daugiau reikės.

*

Kiekvienas teigiamas ateitininkų pasireiškimas plačioje viešumoje vertas pagyrimo. Paskutiniu metu turėjome 2 tokius ryškesnius įvykius. Marianapolyje studentų ateitininkų ideologinis seminaras viso Amerikos kontinento katalikų studentų organizacijų atstovams tikrai sveikintinas reiškinys. Daugiausiai darbo čia padėjo Sąjungos dvasios vadas kun. J. Navys MIC, čia gimęs lietuvis, sąjungos pirmininkas S. Leimonas su savo valdyba ir ypač užsienio reikalų tvarkytojas Romualdas Šviedrys. Pralaužti ledai kitus drąsiau nuteiks tokio pobūdžio žygiams. Gi svetimtaučių atsiliepimai apie mus tikrai puikūs. Kad ir Pietų Amerikos atstovai iki vieno mielai norėtų žmonų, kurios būtų tokios puikios kaip lietuvaitės: gražios, protingos, sumanios ir geros katalikės.

Mažesniu mastu, tačiau savo plotmėje tokios pat reikšmės turi Chicagos studentų ateitininkų draugovės šiuo metu pravedamas seminaras. Jame paliečiamas žmogus įvairių tautų literatūroje. Sveikintini iniciatoriai už jų kūrybingą ryžtą. Mūsų pačių bei visuomenės akiratį praplečią veiksmai šiandien itin vertingi, nes mums taip lengva sustingti savoj dažnai perdaug izoliuotoj aplinkoj. Būtų gera, kad ir kitų vietovių draugovės pritaikytų tokio pobūdžio iniciatyvą sau. Kodėl New Yorko, Clevelando, Bostono, Detroito ateitininkiškas jaunimas nesiryžta panašių dalykų organizuoti?

*

Ne vienas ateitininkas jau yra suplanavęs ateinančios vasaros atostogas; dauguma jų tikriausiai bus įtraukę ateitininkų kongresą Chicagoje į šį planą. Tačiau nepakanka fizinio dalyvavimo kongrese—jam reikia pasiruošti ir dvasiniai. Neturiu čia mintyje savaime suprantamų dalykų, kaip dalyvavimas bendroje komunijoje. Rupi čia pabrėžti ideologinį kongreso momentą. Pasiryžimas išreikšti ištikimybę Kristui ir Lietuvai reikalauja iš kiekvieno ateitininko atsakymo, kaip jis tai įgyvendina. Todėl kiekvienas dalyvis bei tie, kurie namie liks, turi visu intensyvumu sau duoti atsakymui į šį klausimą. Bus šitokio pobūdžio klausimai nagrinėjami ir vietovės padalinių susirinkimuose. Bet to nepakanka. Reikia iš kiekvieno asmens individualinio pasiruošimo, pergalvojant šiuos klausimus ir įgyvendinant sprendimo formas. Ir tai reiktų atlikti be ypatingo raginimo, nes tai kiekvieno ateitininko pareiga ir kartu privilegija.

*

Jau atvyko į kongresą pirmasis užsienio svečias. Tai ateitininkuose plačiai žinomas ir savo darbais tikrai pasižymėjęs kun. Juozas Šeškevičius, dažnai Dėde Juozu vadinamas. Kovo 2 jis atvyko į JAV-bes ir čia išbus ligi kongreso. Greitu laiku atvyks dar 3 jauni ateitininkai iš Brazilijos Sao Paulo miesto, pasigerėtinai veikiančios atitininkų moksleivių kuopos. Tai konkretus pavyzdys ir kitiems užsienio kraštams — nejaugi nusileisite Pietų Amerikos atstovams.

*

Gavėnios laikas bene pats geriausias susikaupimams. O kiek ateitininkiškų vienetų savo nariams yra numatę surengti rekolekcijas. Tikriausiai negalime pasigirti uolia iniciatyva šioj plotmėj. Gi kaip tik mūsų religinis momentas šių dienų sekuliariais aspektais persunktoje civilizacijoje reikalingas sutvirtinimo, sustiprinimo. Nevisuomet parapijos nariams pravedamos susikaupimo dienos vispusiškai patenkina ateitininkus. Kodėl tokiais atvejais nesiryžti specialioms rekolekcijoms? Ir kunigų trūkumas prie gerų norų išsprendžiamas.

*

Ne visi ateitininkai įstengia atsilyginti už Ateities žurnalą; daugumoje tai užsienyje gyveną bendraminčiai. Jų rasime Tėvų Saleziečių bei Vasario 16-sios gimnazijose, ne viename universitete įvairiuose pasaulio kraštuose. Jiems mūsų visų žurnalas sudaro daug džiaugsmo. Neseniai iš Ateities administracijos daugumai mūsų atėjo laiškas tokiems ateitininkams papiginta kaina užsakyti žurnalą. Nejaugi liksime tam prašymui abejingi? Tebūnie šios eilutės pakartotinas priminimas ir paraginimas prasmingai aukai.

Vytenis

Dėdė Juozas prašo perduoti geriausius linkėjimus visiems Amerikos ateitininkams nuo idėjos brolių iš Brazilijos.

Eglutė, vaikų laikraštėlis, šiemet švenčia dešimtmetį. Visą laiką ją leido Lietuvių Kultūros Institutas, jos redaktoriais buvo: Bernardas Brazdžionis, Pranas Naujokaitis, Stepas Zobarskas, dr. A. Šerkšnas. Dabar redaguoja ir administruoja Nek. Prasidėjimo seserys Putname.

Lituanus žurnalui remti komitetas kovo mėn. skelbia vajų ir telkia aukas žurnalo leidimui. Komitetas kreipiasi į visą lietuvišką visuomenę ir maloniai prašo suprasti akademinio jaunimo norą dirbti Lietuvos naudai ir šį jo darbą paremti auka. Žurnalui remti komitetą sudaro: V. Kamantas, J. Smetona, N. Kersnauskaitė, V. Kasperavičiūtė, R. Minkūnas, J. Gailiušytė, L. Iešmantaitė, Č. Melsbakas.

SPORTAS

OLIMPINIAI ŽIEMOS ŽAIDIMAI

KĘSTUTIS ČERKELIŪNAS

1960—olimpiniai metai ir jų pirmasis skirsnys, olimpiniai žiemos žaidimai, pravesti vasario 18-28 d.d. Squaw Valley, Kalifornijoj. Liko pats stambiausias pasaulio sporto įvykis—vasaros žaidimai Romoje, rugpjūčio - rugsėjo mėn.

Modernūs olimpiniai žiemos žaidimai pradėti žymiai vėliau nei vasaros. Pirmą kartą slidininkai ir čiuožikai galėjo pasireikšti 1924 m. Chamonix, Prancūzijoj. Tąsyk dalyvavo 293 sportininkai iš 16 kraštų. Vėliau, kas ketveri metai, tokie žaidimai buvo: 1928 m. St. Moritz, Šveicarijoj (491 dalyvis iš 25 kraštų), 1932 m. Lake Placid, JAV-se (307, 17) ir 1936 m. Garmisch-Partenkirchen, Vokietijoj (756, 28). Dėl II pasaulinio karo tolesni žaidimai pravesti tik 1948 m. St. Moritz, Šveicarijoj (878 dalyviai iš 28 kraštų) ir vėliau normalia tvarka: 1952 m. Oslo, Norvegijoj (gausiausi dalyviais, kurių susirinko 960 iš 30 kraštų), 1956 m. Cortina d'Ampezzo, Italijoj (923, 32) ir 1960 m. Squaw Valley, JAV (740, 30). 1964 metais žaidimai bus Innsbrucke, Austrijoj.

Olimpiniuose žiemos žaidimuose rinktiniai sportininkai išbando savo pajėgumą ant sniego ir ant ledo. Programa yra šakota. Šiauriečių rungtys apima tolimuosius perbėgimus slidėmis. Vyrai rungtyniauja 15, 30 ir 50 km, be to, 4x10 km estafetėj. Moterys pasitenkina 15 km perbėgimu ir 3x5 km estafete. Specialią šiauriečių rungtį sudaro 15 km perbėgimas ir šuoliai nuo mažosios nuosklandos. Savo laiku programoj buvusi karinių patrulių rungtis dabar pakeista dvikove (biathlon)—20 km perbėgimas, kur stabtelėjama keturius kartus ir šaudoma į taikinį. Atskirai vykdomi šuoliai nuo didžiosios nuosklandos—labai efektinga rungtis.

Kitos slidžių varžybos yra vadinamos alpinėmis. Jas sudaro trys nusklendimai nuo kalno: didysis slalomas, slalomas ir nusileidimas (downhill). Abu slalomai yra vingiuoti nusileidimai, kur dalyvis turi prasmukti pro tankiai išmėtytus vartus (stulpai su vėliavėlėmis).

Ant ledo pravedamas greitasis, dar kitaip vadinamas lenkčių, čiuožimas. Specialiomis pačiūžomis (jos žymiai ilgesnės nei įprastinės) vyrai bėga: 500, 1500, 5000 ir 10,000 m, o moterys 500, 1000, 1500 ir 3000 m. Moterų greitasis čiuožimas šiemet pravestas pirmąjį kartą.

Dailusis čiuožimas yra vyrams, moterims ir porinis. Be to, pravedamos ledo ritulio varžybos, kuriose dalyvauja valstybinės rinktinės. Programoj figūruoja ir rogučių (bobsled) lenktynės (dvejeto ir ketverto), tik 1960 m. Squaw Valley, neįrengus atitinkamo tako, nuo rogučių teko atsisakyti.

Laimėję pirmą vietą sportininkai gauna aukso medalį, antrą—sidabro ir trečią—bronzos. Pagal olimpinius nuostatus, oficialiai pripažįstami tik individualūs nugalėtojai ir taškai valstybėmis nėra skaitomi. Nežiūrint to, pasaulinėj spaudoj labai populiarus taškų skirstymas valstybėmis.

OLIMPINIAI NUGALĖTOJAI

Šiauriečių rungtyse—tolimuose nuotoliuose ir šiemet pagal tradiciją, laurus nuskynė skandinavų atstovai: 15 km laimėjo Brusveen (Norvegija) per 51.55,5 min., 30 km sugriebė veteranas Jernberg (Švedija) per 1:51.03,9 val., 50 km pirmuoju baigė Hamalainen (Suomija) per 2:59.06,3 val., be to, Suomijos ketvertukas užsitikrino aukso medalį ir 4x10 km estafetėj—2:18.45,6 val. Tik specialioj šiauriečių rungty skandinavai pirmą kartą turėjo atiduoti didįjį laimikį, šį kartą vokiečiui Thoma. Ligšioliniuose žaidimuose ši rungtis buvo išimtinai norvegų grobis ir tik kartą, 1948 m., buvo įsiterpęs suomis Hasu. Naująją dvikovę (biathlon) laimėjo Lestander (Švedija).

Iki 1956 m. žaidimų norvegai karaliavo ir šuoliuose. Cortina d'Ampezzo suomiai pirmą kartą pralaužė Peer Gynto tėvynainių pergalių seriją. Neatsigavo norvegai nė šiemet, bet ir suomiai turėjo pasiduoti, nes aukso medalis atiteko vokiečiui Recknagel (nušoko 306 ir 277 pėdas, kas lygu 93 ir 84,5 metrų).

Moterų gr. 10 km perbėgimą laimėjo Gusakova (Sovietų Sąjunga) per 39.46,6 min., o 3x5 km estafetę—Švedijos trejetukas per 1:04.21,4 val.

Alpinėse varžybose toną davė vakarų Europos kraštai: Austrija, Prancūzija ir Šveicarija. Tiesa, Squaw Valley niekas nesugebėjo pakartoti austro Sailer, kuris 1956 m. pats vienas buvo nušvilpęs visus tris aukso medalius, bet ir nebuvo laukta kito tokio fenomeno. Šį kartą didįjį slalomą greičiausiai praskuto Staub (Šveicarija), slalomą—Hinterseer (Austrija) ir nusileidimą—Vuarnet (Prancūzija). Medalių ženkle austrai vis dėlto atlaikė savo pirmaujančią poziciją. Šiose

STIPRI LOS ANGELES ATEITININKŲ ŠVENTĖ

Rašytoja Alė Rūta, prof. Mykolas Biržiška, Simas Sužiedėlis—Ateitininkų Federacijos vadas, dr. Elena Tumienė Los Angeles ateitininkų šventėje

Jubilėjinius metus pradėdami, Los Angeles at-kai pasiryžo tvirčiau susiorganizuoti ir gyviau veikti. Stipriai susiorganizavo moksleiviai, globojami Dalilės Polikaitienės. Pagyvėjo ir savo metinį veiklos planą nustatė studentai, pirmininkaujami Violetos Mitkutės. Sukruto sendraugiai, vadovaujami Igno Medziuko. Visi kartu vasario 7 drąsiai ir pajėgiai išėjo viešumon, minėdami ateitininkijos auksinį jubilėjų ir savo veiklos dešimtmetį.

Minėjimas pradėtas pamaldomis šv. Kazimiero bažnyčioje. Ateitininkų vėliavą atlydėjo tautiniais rūbais pasipuošusios moksleivės ir moksleiviai. Dvasios vadas kun. dr. Bučmys savo pamoksle nušvietė "Visa atnaujinti Kristuje" idealo prasmę. Ateitininkai ir jų šeimų nariai ėjo bendros komunijos. Po pamaldų buvo bendri pusryčiai, kurių paruošimui vadovavo sendraugės Balsienė, Brazdžionienė ir Raulinaitienė.

Iškilmingą minėjimą parapijos salėje pradėjo sendraugių pirmininkas Ig. Medziukas. Garbės prezidiuman pakviesti(Vasario 16 signataras prof. M. Biržiška, Ateitininkų Federacijos vadas S. Sužiedėlis, Katalikų Federacijos sk. pirm. V. Kazlauskas, Los Angeles at-kų kapelionas dr. A. Bučmys, LB apylinkės pirm. J. Ąžuolaitis, Lietuvos Vyčių L. Valiukas, Skautų — A. Dundzila, Studentų Sąjungos Petravičius, Sendraugių — Grigaliūnas. Toliau sekė įžodis. Moksleivius at-kus įžodžiui paruošė jų globėja D. Polikaitienė ir pirm. S. Brazdžionytė, egzaminų kom-ją su darė kun. dr. A. Bučmys, P. Raulinaitienė ir ižd. P. Baltakis. Į vyresnį moksleivių at-kų laipsnį pakelta: A. Fledžinskaitė, A. Kašelionis, V. Mikuckytė, B. Lambergaitė, T. Radzevičiutė, I. Stadalninkaitė, G. Šukys. Studentų at-kų įžodį davė V. Graužinis. Spalvas uždėjo dvasios vadas kun. dr. A. Bučmys, ženklelius prisegė At-kų Fed. vadas S. Sužiedelis. Įžodininkus sveikino visi prezidiumo nariai, kan. A. Steponaitis, P. Raulinaitienė—katalikių moterų vardu; raštu —Akademikų Skautų Ramovė ir MAS Centro Valdyba. Sveikintojam dailiu ir jausmingu žodžiu atsakė Ina Stadalninkaitė.

At-kų Fed. vadas S. Sužiedėlis, atvykęs iš New Yorko, sveikino Fed. Valdybos vardu, o savo paskaitoje

---

varžybose austrai laimėjo keturis medalius (1 aukso, 2 sidabro, 1 bronzos), kai Prancūzija liko su trimis (1, 0, 2), Šveicarija su vienu (aukso) ir Vokietija taip pat su vienu (sidabro).

Moterų gr. didįjį slalomą laimėjo Ruegg (Šveicarija), slalomą—Heggtveit (Kanada) ir nusileidimą—19-kos metų Biebl (Vokietija). Nepavyko amerikietėms—Pitou išpešė du sidabro medaliu ir Snite—vieną, nors buvo laukta daugiau.

Greitajam čiuožime stipriai reiškėsi Sovietų Sąjungos atstovai. Vyrų gr. laimėjo: 500 m Grišin (SS) 40,2 sek., 1500 m—aukso medalį pasidalino Aas (Norvegija) ir Grišin (SS)—po 2.10,4 min., 5000 m—Kosiškin (SS) 7.51,3, 10,000 m—Johannesen (Norvegija) 15.46,6; moterų gr.: 500 m—Haase (Vokietija) 45,9 sek., 1000 m—Guseva (SS) 1.34,1 min., 1500 m—Skoblikova (SS) 2.25,2, 3000 m—Skoblikova (SS) 5.14,3.

Dailusis čiuožimas praėjo be staigmenų. Vyrų gr. meisteriu tapo Jenkins (JAV). Nors privalomam čiuožime jį buvo pralenkęs Divin (Čekoslovakija), bet laisvajam čiuožime (muziniam fone) amerikietis savo nuostabiais šuoliais atsigriebė ir be priekaišto pelnė aukso medalį.

Moterų gr. daugkartinė pasaulio meisterė Heiss (JAV) ir vėl liko karaliauti savo išbaigtu čiuožimu. Sparčiai pažangėjanti Europos meisterė Dijstra (Olandija) liko antrąja.

Poriniam čiuožime vyravo Wagner - Paul (Kanada). Vokiečių pora, Kilius - Baumler, nors ir turėta kuklių vilčių, neprilygo kanadiečiams.

Įtemptų dvikovių, tarytum iš gausybės rago, buvo pribirę ledo rituly. 1956 m. žaidimų meisteris, Sovietų Sąjungos rinktinė, šiemet nepajėgė iškopti aukščiau trečios vietos. Netikėtai, bet pelnytai pirmą kartą istorijoj ledo ritulį laimėjo JAV mėgėjų rinktinė. Dramatinėse rungtynėse jai pavyko dvi sodrios pergalės: įveikė Kanadą 2-1 ir SS 3-2. Kanada be priekaišto užėmė antrą vietą, be kita ko, sukūlusi SS 8-5. SS, be pralaimėjimų JAV bei Kanadai, dar turėjo pasitenkinti lygiosiomis, 2-2 su Švedija (5. vieta). Čekoslovakija įsiterpė į 4. vietą, o Vokietija nutūpė į 6. vietą.

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVIDO BIBLIOTEKA

Danutė Vebeliūnaitė, Albinas Šeškus ir Violeta Mitkutė įneša ateitininkų vėliavą

priminė jubilėjinius metus, siekiamąjį idealą, išeitąjį pusės amžiaus kelią.

Prelegentas pastebėjo, kad šv. Pijaus X kvietimas "Visa atnaujinti Kristuje" vakaruose buvo daugiau suprastas kaip paskatinimas tiktai į eucharistinį sąjūdį. Lietuvoje ateitininkai su tuo šūkiu sujungė dar tautinį ir visuomeninį judėjimą. Ateitininkai buvo pirmieji šaukliai prieš rusiškąjį ateizmą, virtusį bolševizmu. Atkreipė dar dėmesį į pavojų, kuris susidaro tautai, kai ji pastatoma Dievo vietoje.

Iškilmingoji šventės dalis baigta Los Angeles sendraugių ir šventės rengimo komiteto pirm. Ig. Medziuko paskatinimu visada tvirtai laikytis savo principų.

Vakare parapijos salėje gausiai susirinko žmonių šventės meniškajai programai. Ji buvo taip pat įspūdinga. Rašytoja Alė Rūta skaitė savo novelę "Visų Gerovei," dr. Elena Tumienė du eilėraščius —"Pasveikinimas" ir "Dialogue Patriotique" o J. Andrius paskaitė Jurgio Gliaudos naujai premijuotą romano "Šikšnosparnių sostas" ištrauką. Programą užbaigė "Subatos vakarėlis"-nuotaikingas Pr. Zarankos paruoštas liaudies dainų montažas, kuris aktoriaus G. Veličkos ir kompoz. Br. Budriūno rankose tapo tikra operete. Solo partijas beveik išimtinai atliko ateitininkų jėgos: E. Reivydaitė, J. Čekanauskienė, R. Dabšys, P. Baltakis ir A. Polikaitis. Didesnes scenas pa-

"Subatos vakarėlį" vaidinusieji ateitininkai. Režisavo G. Velička

Moksleivės ateitininkės, davusios įžodį.
Šventės nuotraukos L. Briedžio

įvairino tautinių šokių grupė "Žilvytis," vadovaujama Liudo Reivydo.

Tai buvo Los Angeles kolonijoje atmintina diena—turtinga mintimis, kūrybiniu žodžiu ir gera nuotaika.

(d.k.)

Los Angeles studentų ateitininkų draugovės sausio 10 susirinkime valdybos nariai—Pranas Baltakis, Violeta Mitkutė ir Antanas Polikaitis—pateikė diskusijom metų planą. Jisai apsvarstytas, papildytas ir jau vykdomas.

Pirmam susirinkimui skaityti paskaitą buvo pakviesta dr. Elena Tumienė. Prelegentė nagrinėjo Marijos vaidmenį krikščioniškoje literatūroje nuo pradžios iki mūsų laikų. Lietuvių literatūroje rado tik keletą žymesnių eilėraščių apie Mariją; giles-

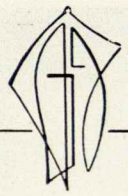

studentų ateitininkų sąjunga

MIUNCHENAS NESNAUDŽIA

Bavarijos sostinėje šiuo metu susibūrė penki SAS nariai: du iš JAV ir likusieji "vietiniai". Du studijuoja mediciną, du filosofiją ir vienas techniką.

Nors mūsų saujelė, bet mes nesnaudžiam. O snausti neleidžia Miunchene savo "įstaigą" atidariusi Vokietijos SAS Valdyba, ypač jos pirmininkas K. Žemaitis. Nuo 1959 m. rugsėjo mes susitinkame kartą per mėnesį draugovės narių butuose. Gurkšnodami kavą ir užsikąsdami šeimininkų pyragu, aptariame SAS reikalus. Kartu nevengiame pagvildenti ir kitų klausimų, kuriuos mums stato gyvenamasis metas.

Bet vien prie žodžių nepasiliekam. Pokalbiuose prieiname ir praktiškų išvadų. Jas stengiamės įgyvendinti. Štai lapkričio sueigoje pasisakėme, kad būtų naudinga turėti savo biuletenį. Ilgai laukti neteko: Kalėdomis jau gavome pirmą numerį, o vasario 19 d. proga—antrą.

Vokietijos SAS Valdybos rūpesčiu leidžiamas biuletenis "Ateitin" nėra skirtas vien tik Valdybos pranešimams bei vietinėms žinioms. Pirmam numery pažymėta, kad "viskas galėtų jame tilpti, viskas rasti vietos: kas tik laisvę praplatina, kas tik meilę pagilina, kas tik mums duoda džiaugsmo ir neša drąsos". Biuletenis norįs būti Vokietijos studentų ateitininkų veidrodžiu.

Nors biuletenis tik antrą vagą, teišrėžė, bet aria—matai iš karto—ne naujoko rankom. Temos naujos, horizontas platus ir narsos šokti per kliūtis netrūksta. Kalėdiniame numery pasekam spaudos anketos davinius (jiems įvertinti reiktų atskiro straipsnio), randam straipsnelį "Suraskim laiko religinei knygai". Antras numeris, pasirodęs 50-tosioms "Ateities" gyvavimo metinėms paminėti, yra kiek storesnis už pirmąjį ir jo žvilgsnis siekia Liuveną, nukrypsta į Aziją ("Azijos katalikai studentai ir mes"); nušviečiama studentijos padėtis vokiečių universitetuose, pavartomi vokiečių studentų spaudos puslapiai, pristatoma latvių katalikų studentų sąjunga "Dzintars". Valdyba siūlosi parūpinti šv. Kazimiero pašto ženkliukų, nuotraukų iš suvažiavimo Konigsteine ir t.t.

Vasario 19 dieną Miuncheno draugovė ypatingai atšventė. Vakare visi dalyvavo Mišių aukoje, o po jos susirinko pas vieną narį bendrai vakarienei. To vakaro šnekos sukosi apie Liuveną ir "Ateitį". Mieliausiai būtumėme sėdę į traukinį ir nuvažiavę Liuvenan...

Vienas iš penkių

---

nio filosofinio-religinio galvojimo nėra. Prelegentė dar palietė šių dienų religinės mūsų dvasios plokštumą ir lietuvio rašytojo Amerikoje problemas.

Ateityje numatytos dar keturios paskaitos: apie lietuvių liaudies ir dailųjį meną, muziką, ir literatūrą. Numatyta suruošti iškilą, studijų savaitgalį, rekolekcijas, agapę. Susirinkimai daromi kas antrą mėnesį, sekmadienį.

Vasario 7 studentai aktyviai dalyvavo bendroje at-kų šventėje, o vasario 13 turėjo pašnekesį apie pasaulėžiūrą su Ateitininkų Federacijos vadu S. Sužiedėliu. D.V.

Ina Stadalnikaitė kalba po įžodžio Los Angeles ateitininkų šventėje.
Nuotr. L. Briedžio

ROMA

Prisimink savo pradininkus, kad geriau pažintum savo darbą ir jo tikslą. Prieš 50 metų vasario 19 dieną Liuvene įsteigta lietuviška katalikiška draugija. Tai ateitininkų organizacijos pirmtakūnė vakarų Europoje. Liuveno studentai, gyvai pajutę naujų laikų reikalavimus, nusprendė, kad ilgiau laukti negalima: reikia iš naujo visa grąžinti į Kristaus valios vykdymo kelią. Anakefalaiozės Kristuje idėja imta realizuoti gyvenime.

Šiandien (vasario 19 d.) Europos ateitininkai švenčia tą 50-ties metų sukaktį, bet ypatingu būdu. Vokietijos ir Prancūzijos ateitininkai, žinia, šiandien daro mąstymus, lanko švenčiausią, meldžiasi ir ryžtasi. Italijos ateitininkai neatsilieka. Pavyzdžiui, romėnai aukojo mišias ir komunijas, darė mąstymus apie "Tėve mūsų" maldą anakefalaiozės šviesoje; popietėje pavieniui nuvyko į šv. Petro baziliką ir meldėsi prie šv. Pijaus X karsto. Ten jie meldėsi ilgai. Nemanau, kad klysiu sakydamas, jog šie ateitininkai apmąstė ne vieną šventojo dorybių, jie pergalvojo ir pasižadėjo šventajam ir Dievui nauju pulsu vykdyti šūkį: "visa atnaujinti Kristuje". Jų bendra mintis: dabar laiko pilnybė sujungti visa po Kristaus vienintele valia. Mokytojau, mes Tavo esame ir tik Tavo valią vykdyti norime! S. Jurevis R.

CHICAGOS PADANGĖJ

Kovo 6 oras šaltas, puikus. O mes pakilia nuotaika traukiam "Jaunimo Mūran." Džiaugsmingai bečiauškant (ir "Sūkuriui" porą centų iš kišenės išsukus), mes sugarmėjam į tą "savąją šventovę". Ir čia, nuo pasaulio apsaugoti mūrais ir malone, mes...

Bet kaip tai aprašyti? Kaip apsakyti tą gilų švelnų jausmą, kuris užpildo mums krūtinę, kai rankom susikabinę dainuojam, juokiamės...? Tą ryšį, kuris mus visus riša? Tąją stebuklingą laiminančią srovę, kuri mus visus perveria, jungia? Jei nori suprasti tai, reikia nors truputį pačiam pergyventi...

Ne, to negalime išreikšti ir užrašyti. Mes tik liūliuojam, niūniuojam ir jaučiam tą šventą Laimę, Ramybę, kuri mus visus pasakiškai užburia...

Taip užburti, pyragaičių užkandę, skriejam į susirinkimų salę. Čia pusiau dainuojant, juokaujant, čiauš-

Bostono dr-govės susirinkime A. Mačiulis skaito paskaitą

Diskutuojami veiklos klausimai

BOSTONO VEIKLA

Lapkričio 8 Bostono studentai ateitininkai toliau diskutavo metinę temą. P. Špokevičius skaitė paskaitą "Lietuvių meno apžvalga". Susipažinome su meno įtaka lietuvių kultūroje. Diskusijos po tokios paskaitos, savaime aišku, buvo įdomios. Išsiaiškinome daug neaiškumų.

Gruodžio 6 susipažinome su mūsų tautos filosofais per dr. Girniaus paskaitą "Lietuvių filosofinis įnašas į kultūrą." Įvadą šiai paskaitai pateikė kolega E. Sužiedėlis, trumpai apibrėždamas filosofijos sąvoką ir jos skirtingus aspektus. Toliau dr. J. Girnius mums pristatė Vydūno, Jakšto-Dambrausko, Dovydaičio, Tamošaičio, Maceinos ir kitų bendrus filosofijos bruožus. Po paskaitos diskusijos užsitęsė, kol kolega Pakštys pakvietė visus prie kavutės.

Lapkričio 26 draugovė suruošė šokius "Atsisveikinimas su rudeniu". Rudens nuotaikoje, linksmai šokome grojant p. Pauliukonio "orkestrui", kol paskutinis lapas nukrito, ir atėjus žiema pakvietė visus skirstytis.

Prasidėjus naujiems metams ir pabaigus vieną semestrą, suruošėme oficialų semestro baigimą —"Finis Semestri". Suvažiavo daug svečių studentų pasidalinti įspūdžiais ir pažymiais; vieni pasigirti, kiti paguodos jieškoti. Meninę dalį išpildė draugovės narys—S. Leimonas, paskaitydamas žymiausių autorių kūrybos, kuri yra "Kreivose Šypsenose". Kai jis užkimo, programą toliau perėmė E. Sužiedėlis, kuris didžiai įsigyvenęs pateikė profesionalų diskusijas apie "Elementą M." Susižavėję svečiai vis prašė daugiau. Taip linksminantis, laikas praskrido, ir atsisveikinant visi žadėjo vėl susitikti po sekančio semestro.

Vasario 7 kol. A. Mučinsko namuose susirinkome pasiklausyti A. Mažiulio paskaitos iš tautosakos ir tautotyros srities. Paskaita buvo įdomi ne tik savo turiniu, bet ir iliustracijomis. Paskaitininkas atsivežė įvairių knygų ir žurnalų. Čia teko matyti etnografinį gimtojo krašto žurnalą "Gimtasai kraštas" (tautotyros vienkartinis leidinys). Sužinojome, kad nelabai daug buvo pasiekta visais tyrinėjimais. Daugumas darbų, pav.: liaudies statyba, senoji gyvulininkystė, etnosociologija, buvo tik pradedamajame stovyje. Apie juos tėra parašyti tik įvedamieji veikalai. Šiek tiek daugiau nagrinėta yra žvejyba. Daugiausia medžiagos surinkta apie tautosaką, liaudies meną. Dabar Lietuvoje gyveną mokslininkai negali laisvai dirbti savo srityje, nes turi skaityti paskaitas, valstybės parinktomis temomis, kurios toli gražu nesiriša su kiekvieno specialybe. Ar atgavus laisvę bus įmanoma toliau tyrinėti, dabar lieka didelis klausimas, nes, atrodo, kad iki tol bus panaikinta pagrindiniai šaltiniai.

Paskaitai pasibaigus, oficialiai baigėme susirinkimą, ir toliau su paskaitininku aiškinomės išklusius klausimus.

---

kant, štai ir K. Jazbutis susirinkimo pirmininkas, atlinguoja, ir linksma, grakšti sekretorė V. Milaknytė užima vietą. Išklausom ilgojo, geraširdžio Vytuolio (V. Budrio) valdybos pranešimų.

Štai ir rimtoji dalis: J. Kučėno referatas—"Nepriklausomos Lietuvos filosofai". Visi atydžiai klausomės. Ištraukų nepasakosiu, nes tikiuos, kad "Ateities" skaitytojai galės pasidžiaugti originalu. Giliose mintyse atsigaivinę ir nuoširdžiai paploję, klausėmės mūsų išminčių, jų komentarų bei diskusijų.

Po to girdėjome įdomų ir svarbų žinių pluoštą apie Pax Romaną. Tai buvo pateikta mūsų rūpestingosios D. Skirmuntaitės.

Aptarę ir išsiaiškinę kai kuriuos svarbiuosius klausimus, sugiedoję ir ateitininkų himną, oficialiai uždarėme šį pukų susirinkimą. Bet dar ilgai daug kas šnekėjom, būreliais stovinėjom ir šiaip užėm, dūzgėm ir tratėjom, nenorėdami grįžti pasaulio vėtron. A.T.

Karalaitės draugių šokis, šoka kuopos vyr. mergaitės

CHICAGA PASAKŲ ŠALY

Vasario 21 Chicagoje, Jaunimo Centre, MAS Pr. Dielininkaičio kuopos ir šios kuopos tėvų komiteto ruoštas tradicinis vaikų kaukių balius—"Pasakų Šaly"—praėjo su dideliu pasisekimu.

Nors tą dieną gerokai snigo ir kelias buvo slidus, bet tai nesulaikė mūsų mažųjų broliukų ir sesučių. Jie būriais, pasipuošę įvairiausiomis kaukėmis, rinkosi į gražiai dekoruotą Jaunimo Namų salę, pasilinksminti, pasidžiaugti lietuviška daina ir šokiais.

Mažuosius kaukių baliaus dalyvius tuoj pat perėmė savo globon tam tikslui pasiruošę vadovai (studentai ir vyr. moksleiviai ateitininkai), kurie juos ir globojo tą visą vakarą.

Susodinus mažuosius dalyvius į jų mėgiamiausias vietas (ant grindų), pasigirdo švelnios muzikos garsai Pasakos sekėjas akt. Alfa Brinka tikrai įspūdingai pradėjo pasaką.

Senai senai, labai senai gyveno graži ir gera karalaitė. Vieną kartą ji bežaisdama ir bešokdama su savo draugėmis (vyr. mergaičių būrelis šoka karalaitės draugių šokį), netyčia įmetė aukso sviedinėlį į šulinį. Nusiminusi ir pavargusi karalaitė atsisėdo pailsėti, gi, pasirodžiusi geroji feja (I. Žickutė) savo lopšinės daina ją užmigdė ir perkėlė į sapnų karalystės šalį. Sapnavo karalaitė šokančius drugelius (šoka jaunučių būrelis); sapnavo ji šokančias gėlytes (šoka jaunesniųjų mergaičių būrelis) sapnavo jinai ir šienpjūvius (šoka jaun. berniukai), kurie savo dalgiais bešienaudami nukirto jos mylimas gėlytes. Susigraudino karalaitė, pabudo ir pamatė, kad tai tik sapno būta, kad gėlytės gyvos ir tebežydi jos tėvo-karaliaus pievoje. Pradžiugo karalaitė, (K. Dudėnaitė šoka karalaitės šokį), bet neilgam. Prisiminė savo aukso sviedinėlį ir vėl nuliūdo. Nubėga dar kartą prie šulinio ir pamatė iš jo belipantį karalaitį. B. Barodickaitė šoka princo šokį), kuris jos sviedinėlį išėmė. Tas karalaitis daugelį metų buvęs užburtas, ir tik karalaitės sviedinėlis tegalėjęs tą burto giją nutraukti ir jį išlaisvinti. Patiko jie vienas kitam (šoka B. Barodickaitė ir K. Dudėnaitė) ir iškėlė vestuves (visi šokėjai šoka minuetą). Vestuvių puoton kvietė visus vaikučius, ir prasidėjo tikras balius.

Vaikai, vadovaujami studentų, šoko ir dainavo. Gi jiems akordijonu pritarė F. Strolia ir A. Tričys.

Lietuviškus užgavėnių papročius labai artistiškai pavaizdavo; Lašininis (K. Ulevičius) ir Kanapinis (J. Narukynas).

Visam vakarui meistriškai vadovavo mūsų žinomas aktorius Alfas Brinka.

Pertraukų metu, rinktine plokštelių muzika visus linksmino stud. J. Meškauskas.

Numalšinti alkį ir troškulį galėjai turtingame bufete.

Premijų komisija už geriausias kaukes vaikučiams įteikė 10 premijų—lietuviškų knygų.

Viso šio vaikų kaukių baliaus ruošimo didžiausią naštą nešė moksleivių ateitininkų Pr. Dielininkaičio kuopos energingoji globėja Aldona Šoliūnienė. Techniškuose darbuose jai gelbėjo tėvų komitetas, kurio pirmininku yra J.R. Valaitis.

Meninės programos ruošime daug triūso ir širdies įdėjo vyresnių mergaičių globėja stud. Austė Paliokaitė, Joana ir Marytė Vilkaitės ir Birutė Barodickaitė.

Balius praėjo. Scenos dekoracijos nuimtos. Salės papuošimai nuplėšti ir išmesti. Suaugę praėjusį vaikų pasilinksminimą, turbūt jau užmiršo, bet jame dalyvavę mūsų mažieji sesutės ir broliukai atsimins jį ilgai. Atsimins ten dainuotų lietuviškų dainų posmus, atsimins lietuviškos muzikos garsus ir, kas žino, gal vėliau tie prisiminimai jiems padės neišklysti iš lietuviško kelio.

Rita Jaraitė

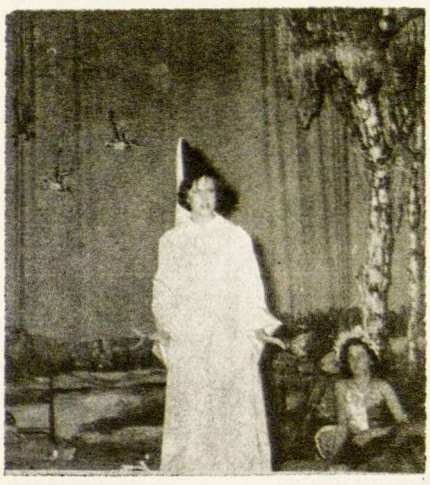

Geroji feja (I. Žičkutė) dainuoja lopšinę

Princo šokis. Šoka B. Barodickaitė ir K. Dudėnaitė

Kanapinis ir lašininis

Drugelių šokis, išpildo kuopos jaunučiai

Šienpjūvių šokis, išpildo kuopos jaun. berniukai

Minuetas. Išpildo visi šokėjai

Visos šventės nuotraukos B. Lungio

PATERSONAS, N.J.

Moksleivių ateitininkų vysk. M. Reinio kuopos vadovybę šiais metais sudaro: Kęstutis Čižiūnas—pirm., Virginija Paulauskaitė ir Dalia Baltutytė—sekretorės, Vita Tallat-Kelpšaitė -iždininkė ir Danguolė Masionytė—korespondentė.

Po Naujų Metų kuopa turėjo 2 susirinkimus: vieną M. Šaulienės bute, kitą pas ponus Baltučius. Abiejuose buvo svarstoma, kaip pagyvinti veikimą. Tuo reikalu kalbėjo patys nariai ir susirinkime dalyvavę M. Šaulienė ir A. Masionis.

Vasario 21 kuopa surengė užgavėnių vakarėlį su linksma programa. Suvaidintas komiškas vaizdelis "Gražuolių rinkimai", kurį parengė E. Augulienė. Sudainuota keleta dainelių, kurių išmokė p. Praleika. Linksmąją dalį pravedė stud. Janė Adomaitytė.

Po to buvo puikios vaišės, kurias parengė moksleivių mamytės, vadovaujant M. Šaulienei. Žmonių susirinko gausiai, ir reikia laikyti, kad parengimas gerai pavyko.

Be to, moksleivių ateitininkų įsteigta ir E. Augulienės vadovaujama tautinių šokių grupė gražiai pasirodė vasario 16 d. minėjime, kur dalyvavo ir Patersono dienraščio "Morning Call" leidėjas. Jis su tautinių šokių grupe nusifotografavo ir nuotrauką įdėjo į savo plačiai skaitomą laikraštį.

Moksleiviai ateitininkai yra labai dėkingi M. Šaulienei ir jos sūnui stud. Algiui, kurie niekad neatsisako padėti, visuomet mielai duoda patalpas susirinkimams, o po to juos dažnai išvežioja į namus.

Danguolė

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Kennebunkport, Maine, Šv. Antano gimnazijos mokiniai minėjo Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukaktį specialiai gimnazijos ateitininkų kuopos organizuotame susirinkime, kuriame dalyvavo visa gimnazijos vadovybė, mokytojai, vienuolyne esą tėvai pranciškonai ir visi visi gimnazijos mokiniai. Raimundas Sprindžiūnas perskaitė savo referatą apie Lietuvos nepriklausomybės laikus ir Vasario 16 reikšmę. Vincas Grybauskas su giliu įsijautimu deklamavo Vinco Kazoko eilėraštį "Svajonės apie namus". Remigijus Sužiedėlis aiškino, kodėl Vasario 16 yra didžioji lietuviams šventė, šiandien tapusi gedulo, švento liūdesio, skausmo ir ryžtingos kovos dėl laisvės diena. Savo teigimus jis parėmė lietuvių tautos istorijos faktais. Stasys Dėdinas paskaitė Nelės Mazalaitės parašytą "Legendą apie Nežinomą Kareivį", o Vincas Grybauskas deklamavo Bernardo Brazdžionio eilėraštį "Tremtinių malda". Meninėje dalyje visi ypač džiaugėsi Gedimino Ivaškos harmonizuota gimnazijos orkestrui daina "Aš verkiau parimus". Orkestras pasirodė tikrai vykusiai. Tėvas J. Gailiušis gimnazijos rektorius ir Šv. Kazimiero provincijos provincijolas, kalbėjo apie lietuvių pareigas tautai Vasario 16 proga, siūlydamas ir įpareigodamas tiek mokytojus, tiek mokinius šventadieniais kalbėti tik lietuviškai. Tėvas Gabrielius Baltrušaitis, gimnazijos direktorius, sveikino visus šventės proga ir mokiniams kiek platėliau paaiškino Tėvo Provincijolo šia proga pasakytą kalbą.

BALTIMORĖ

Iš Baltimorės moksleivių ateitininkų kuopos jaunesniųjų moksleivių būrelio veiklos

Po gana ilgos pertraukos ir vėl buvo sušauktas jaunųjų moksleivių ateitininkų susirinkimas, kuris įvyko vasario 25d. Kaip visuomet, susirinkimas buvo pravestas mūsų grupės globėjo sendr. A. Radžiaus namuose.

Susirinkimas prasidėjo malda, kurią sukalbėjo R. Balčiūnas. Labai įdomiai mums papasakojo apie šv. Kazimierą ir jo gyvenimą send. K. Bradūnas. Taip pat parodė paveikslus: Šv. Kazimiero, Jogailos, Šv. Kazimiero bažnyčios, Šv. Petro ir Povilo bažnyčios, kur ilsisi Šv. Kazimiero palaikai.

Kaip kiekvienais metais, taip ir šiemet Baltimorės ateitininkai ruošia Šv. Kazimiero dienos minėjimą. Mūsų grupė prie minėjimo prisidėjo suruošdama parodėlę. Parodėlei ruošti išrinkta komisija, kurią sudarė: R. Šilgalis, E. Radžius ir J. Bradūnas.

Susirinkimas baigtas malda. Visi išsiskirstė labai pakilioj nuotaikoj.

Romualdas Kalinauskas

Vasario 28 vyresniųjų moksleivių susirinkimas įvyko naujo globėjo Juozo Gailevičiaus namuose. Valdybą sudaro Aleksandras Radžius ir Danutė Veliuonaitė. Susirinkimus nutarta kas mėnesį kviesti. Bus skaitomi referatai, diskutuojami filmai ar koncertai arba bus pakviestas sendraugis ar studentas paskaityti paskaitos. Taip pat žadame išmokti naujų dainelių.

Vitalija Noreikaitė

CLEVELAND, OHIO

Vasario 11 Clevelando moksleivių ateitininkų Maironio kuopa turėjo susirinkimą p. Kasperavičių bute. Pirmininkavo A. Sadauskas, sekretoriavo J. Orentaitė. Mūsų globėjas V. Paliūnas pakalbėjo apie susirinkimų lankymą ir davė patarimų jų programoms. Toliau I. Skardžiūtė ir J. Orentaitė įdomiai papasakojo apie studijų dienas, kuriose jos dalyvavo. Einamuose reikaluose buvo aptarta Vasario 16-tos minėjimas. Susirinkimas baigtas malda, po kurios visi pasivaišinom.

G.D.

Sao Paulo ateitininkai, suvaidinę "Vincą Kudirką"

Pirmo veiksmo scena iš "Vinco Kudirkos"

SAO PAULO

PASIKEITĖ ATEITININKIŠKA VALDŽIA

Sausio 3, sekmadienį, senoji valdžia, žinodama, kad nebegali daugiau užvaizdauti, davė savo darbų apyskaitą. Pranešimą apie nuveiktus ir neveiktus darbus padarė pirmininkas A. Zaluba, apie raštus—sekretorė Irena Jurgelevičiūtė; apie kasos stovį—iždininkas E. Norkus. Valdybai susirinkimas nuoširdžiai padėkojo, ypač smarkiai paplojo kasininkui, kad jis perdavė kasą su daug pinigų. (Auganti kasa didina viltį pasistatyti naują ramovę.) Kai buvo pabalsuota, suskaityta balsai ir pasidalyta pareigomis, buvo paskelbtas toks komunikatas: kuopos pirmininkas—Pranas Šukys, vicepirmininkai—Antanas Tyla, Albinas Seliokas, sekretorius Lucija Jodelytė, iždininkas Robertas Girskus, jaunesniųjų globėja Julija Tylaitė ir narys socialiniams reikalams—Vincas Eilevičius. Naujoji valdyba tuoj ėmėsi darbo ir sustatė metinį veiklos planą.

Vienas punktas—vasaros stovykla—jau tapo įvykdytas. Stovyklavome pajūryje vasario 2-9. Stovyklos diena buvo pradedama mišiomis ir baigiama malda. Kartu stovyklavusi ateitininkų choro vedėja mokt. Elvyra Kilčiauskaitė išmokė stovyklautojus giedotas mišias. Po pietų buvo skaitomi pačių moksleivių parengti referatai ir pravedamos diskusijos. Vieną vakarą Atlanto pakrantėje prisiminėme partizanus prie simbolinio smilčių kapo. Šeštadienio vakare laužui sulaukėme svečių iš S. Paulo. Be to, stovyklautojai kartu aplankė netoliese esantį miestelį Itanihen su pirmojo Brazilijos misijonieriaus tėvo Anchietos akmenine lova ir kitomis įdomybėmis. Stovykla pasižymėjo darnia nuotaika, susiklausymu ir geru elgesiu. Tai pastebėjo ir pripažino ir viešbučio vadovybė ir kartu buvę kiti vasarotojai, svetimtaučiai.

Vasario Šešioliktosios minėjime miesto teatre moksleiviai dalyvavo su tautiniais šokiais ir gyvuoju paveikslu.

Vasario 21 Sao Paulo mieste buvo pastatyta K. Inčiūros ir A. Gustaičio šešių veiksmų pjesė "Daktaras Vincas Kudirka." Dauguma artistų buvo moksleiviai. Veikalui intensyviai buvo rengtasi beveik keturis mėnesius. Premjėros diena parodė, kad įdėtas darbas nebuvo veltui. Artistai savo roles suprato ir atliko kiek mėgėjai tai gali padaryti—kuo geriausiai. Žiūrovai veikalą priėmė entuziastingai nevienas ašarą nubraukė, tą tautos kovą už laisvę besekdamas. Jau seniai niekas nebuvo ryžęsis S. Pauly didesnį veikalą pastatyti. Regis, šiltas publikos įvertinimas bus paskata ateičiai.

Vasario 28 kartu su lietuviška mokykla rengėme išleistuves Dėdei Juozui ir kitiems į kongresą vykstantiems. Rimtąją programos dalį sudarė sveikinimai ir linkėjimai ir pradžios mokyklos mokinių pasirodymas. Antroje linksmoje dalyje buvo apdainuoti visi išvykstantieji ir suvaidintos atskiros scenos iš Dėdės Juozo gyvenimo ir darbų.

Dėdė Juozas jau išvyko į Ameriką kovo 1 dieną. Ten išbus iki ateitininkų kongreso. Jį palydėti į aerodromą susirinko beveik du šimtai žmonių. Kiti atstovai Juozas Vaikšnoras, Nijolė Vinkšnaitytė ir Robertas Lunskis išvyks netrukus. Skaitant visus vienokiu ar kitokiu reikalu neseniai į Ameriką nuvykusius, "braziliokus," mes tikimės, kad kongrese turėsim bent dešimtį atstovų. J.

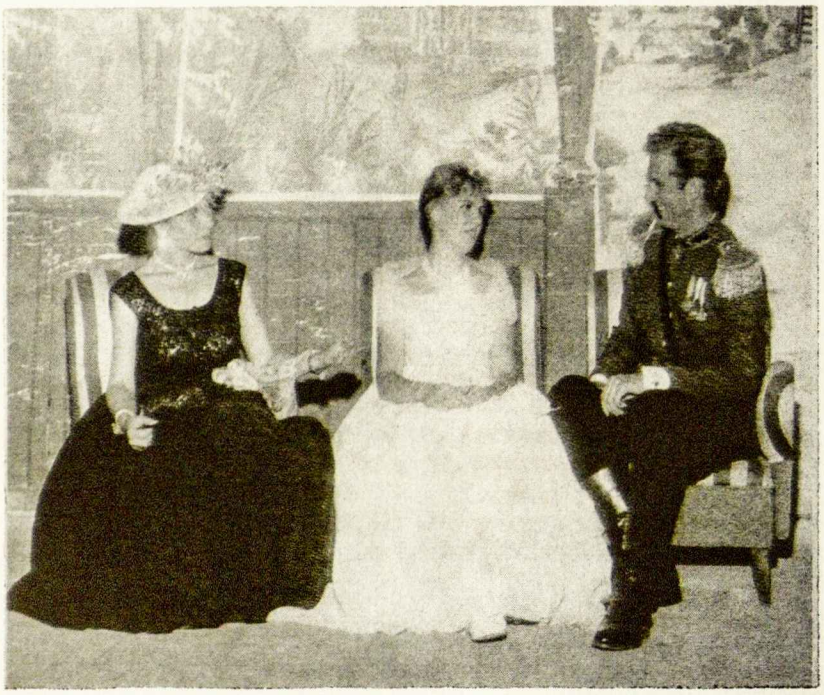

Iš "Vinco Kudirkos": Rylosujavas (Leonardas Mitrulis), Psevalskienė (Magdalena Vinkšnaitė), Elvyra (Lrena Jurgelevičiūtė).

ŠACHMATAI

Rašo K. Merkis

Algis Makaitis, 14 metų, laimėjo Bostono moksleivių šachmatų pirmenybes. Jis buvo pagerbtas Massachusetto šachmatininkų metiniam suvažiavime: gavo šachmatų laikrodį ir lentą (plaque) su įrašu: "Algis Makaitis, Greater Boston Schoolboy Chess Champion, 1960". Makaitis yra So. Bostono Lietuvių šachmatų klubo žaidėjas.

Partijų pabaigos, kai ant lentos belieka karalius su vienu, kitu pėstininku, yra labai svarbu išnaudoti karaliaus veiklumą. Karalius, įsiveržęs į priešo stovyklą, nulemia partiją. Čia labai svarbu žinoti opozicijos ir kvadrato taisykles.

Opozicija. Jei paimsime, pav. tokią padėtį. Baltų: Kc6 ir pėstininkas b6, o juodų: Kb8. Čia karaliai stovi vienas prieš antrą, ir juos teskiria vienas laukelis. Tokia padėtis vadinasi opozicija. Opozicijos metu karaliai visuomet yra vienos spalvos laukeliuose. Čia nulemia ne medžiaginė persvara, bet ėjimų eilė.

Jei juodų ėjimas, balti lengvai laimi. Pav. 1...Kc8-b8 sektų 2.b6-b7 Kb8-a7 3.Kc6-c7 ir laimi. Vienok baltiems einant—lygios. Sakysim: 1.b6-b7 Kc8-b8 ir po baltų ėjimo 2.Kc6-b6 gaunasi patas—lygiosios. Jei baltieji vieton 1.b6-b7 mėgintų kitą tęsinį 1. Kc6-c5, Kc8-b7 2.Kc5-b5, juodieji turi atsakyti tik Kb7-b8, kad po baltųjų ėjimų 3.Kb5-c6 arba Kb5-a6 vėl atsistoti karalium į vienos spalvos laukelį su priešininko karalium ir užimti opoziciją. Pav. į 3.Kb5-c6 atsakoma Kb8-c8, į 3.Kb5-a6 seka Kb8 - a8.

Opozicija gali būti statmena, gulstinė ir įstrižinė. Taikoma ta pati taisyklė. Tolimoj opozicijoj (kai tarp karalių daugiau negu vienas langelis) reikia atsiminti tokią taisyklę: **jei statmenos, gulstinės ar įstrižinės linijos opozicijoj tarp karalių yra porinis laukelių skaičius, tai opoziciją laimi žaidėjas, kurio eilė daryti ėjimą.**

AUKOS EUROPOS ATEITININKAMS

Ateities prenumeratai apmokėti

Zenonas Prusas, Chillicotte, Ohio	3.00
Hamilton Sendraugių Kuopa	3.00
Kun. A. Paškevičius, Modus, Conn.	3.00
Kun. P. Totoraitis, Newark, N.J.	10.00
A. Vainius, Brooklyn, N.Y.	3.00
S. Lušys, Brooklyn, N.Y.	3.00
Kun. P. Gaida, Toronto, Canada	3.00
Kun. V. Pikturna, Brooklyn, N.Y.	6.00
Kun. N. Pakalnis, Brooklyn, N.Y.	10.00
Kun. V. Karalevičius, Elizab. NJ	10.00
Kun. M. Čyvas, Amsterdam N.Y.	5.00
Dr. E. Vilčinskienė, Rich. Hill NY	3.00
Dr. A. Šidlauskaitė, Ottawa, Can.	5.00
Kun. T. Žiūraitis, Oxford, Mich.	2.00
Dr. I. Skeivys, Richm. Hill, N.Y.	3.00
Pr. Polteraitis, Detroit, Mich.	2.00
A. V.	3.00
Dr. A. Sužiedėlis, Washington DC	3.00
Prof. J. Brazaitis, Brooklyn, NY	3.00
Prel. J. Balkūnas, Maspeth, N.Y.	3.00
A. Valis-Labokas MD, Chicago, Ill.	3.00
J. Borevičius SJ, Montreal, Can.	5.00
J. A. Raulinaitis, Washington DC	3.00
M. Rudaitienė, Chicago, Ill.	1.00
Dr. P. Kazlas, Marion, Ind.	3.00
V. Mušinskas, Chicago, Ill.	3.00
L. Dambriūnas, Brentwood, Md.	3.00
Kun. J. Starkus, Bayonne, N.J.	5.00
E. Juknevičius, Chicago, Ill.	2.00
D. Mališka, Montreal, Canada	3.00
V. Katarskis, Dayton, Ohio	3.00
A. Skrupskelis, Chicago, Ill.	3.00
I. Kuras, MD, Chicago, Ill.	3.00
J. Mikonis, Cleveland, Ohio	3.00
P. Činkus, Gary, Ind.	2.00
Kun. A. Rubšys, New York, N.Y.	5.00
L. Blažaitytė, Chicago, Ill.	3.00
K. Račiūnas, Cicero, Ill.	3.00
V. A. Šimaičiai, Chicago	3.00
Dr. V. Vygantas, Brooklyn, N.Y.	3.00
Kun. J. Pakalniškis, Brooklyn,	3.00
N. Bražėnaitė, Brooklyn, N.Y.	3.00
A. Vedeckas, Rome, N.Y.	3.00
S. Jurginas	1.00
J. Damušienė, Detroit, Mich.	3.00
E. Katkevičienė	3.00
V. Manelis, Chicago, Ill.	3.00
J. Mikaila, Detroit, Mich.	3.00
J. Širka, Chicago, Ill.	4.00
B. Empakerytė, N. Britain, Conn.	6.00
A. Razma, Willmington, Ill.	3.00
K. Stankaitytė, Cleveland, Ohio	2.00
Jesuit Fathers, Chicago, Ill.	3.00
Br. Kazlas, Pittsburgh, Pa.	3.00
A. Mažiulis, Boston, Mass.	6.00
P. Žilinskas, Clev. Heights, Ohio	3.00
P. Pupius, Chicago, Ill.	12.00
B. ir J. Lukoševičiai, Montreal	3.00

Visiems geradariams nuoširdžiai dėkojame

ATEITIES Administracija

GARBĖS PRENUMERATORIAI:

Kun. A. Račkauskas, Brooklyn, N.Y.
Kun. Pr. Geisčiūnas, Fromberg, Mo.
Kun. Jonas Ruokis, Little Falls, N.Y.
Kun. J. Tadarauskas, Hamilton, Ont.
K. Bungarda, Hamilton, Ont. Canada
Kan. Myk. Vaitkus, Peace Dale, R.I.
Kun. Ignas Urbonas, Gary, Indiana
Dr. Adolfas Baltrukėnas, Akron, Ohio
Ed. Vitkus, Chicago, Illinois
Kun. P. Totoraitis, Newark, N.J.
J. Bradūnas, Baltimore, Md.
Ad. Viliušis, Chicago, Illinois

ATSIŲSTA PAMINĖTI

Ateitin—Vokietijos SAS neperiodinis leidinėlis, Nr. 2 leidžiamas Miunchene. Spausdinamas šafirografu, 14 psl. Adresas: Angelė Rugieniūtė, Munchen 22, St. Anna Platz 2. W. Germany.

ATEITININKAS—leidžia Vokietijo Ateitininkų Sendraugių valdyba, bendradarbiauja Europos ateitininkai sendraugiai, Nr. 3. Spausdinamas rotatorium, 14 psl. Adresas: K. Senkus, Hechingen (Hohenzollern), Gammertingerstr. 4, W. Germany.

KNYGŲ LENTYNA — Lietuvių Bibliografinės Tarnybos biuletenis, sausio-vasario nr. Leidžia Vytautas Saulius, atspaustas ofsetu, su viršeliais. Prenumerata metams JAV ir Kanadoje 2.50 dol., visur kitur—1.50 dol. Adresas: Mr. Al. Ružancovas, 1132 N. Walnut St., Danville, Ill., U.S.A.

PRANAS NAUJOKAITIS

ŠVIESOS MERGAITĖ

Lyrinė poema

Gražiai apdainuota meilė, jos ilgesys, sutikimas, kančia ir džiaugsmas. Išleido ATEITIS, 72 psl. Kaina 2.00 dol. Gaunama Ateities adresu — 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y. ir per platintojus.

ALp(LKA)1786
1960, Nr.3

ATEITIS, KOVAS, NR. 3

Brooklyno tautinių šokių grupė. Nuotr. V. Maželio

90,725,52